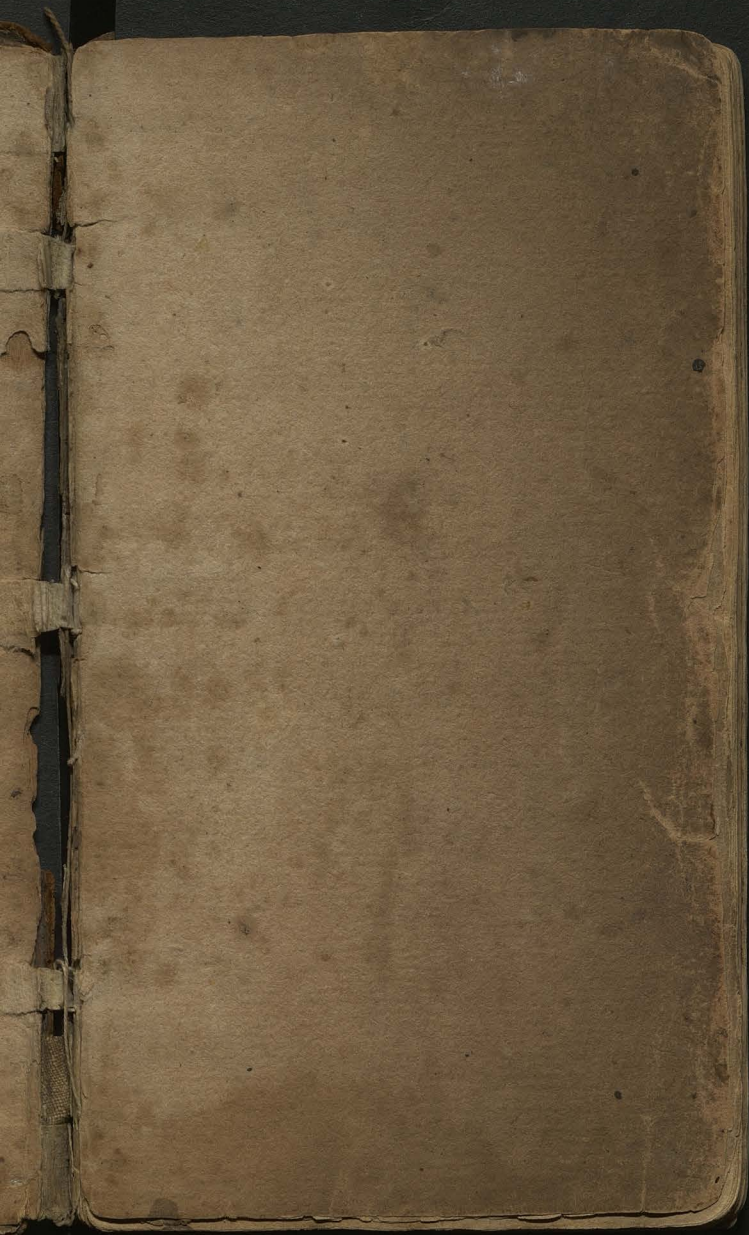

Dott
p. Prandy
Churkowski

157
10.26.

N. Inv. 7098

Mar. 17, 1926

CHRONICLE
1700

CHRONICA
Privata.

Tomus Amus.

CHRONICA
PITTORE

iudicio accusabunt, et tota sternitate (nisi respici-
 eris) tormenta pro te nova et nova à Divina Iustitia
 exigent. Jam forte pro multitudine non recordaris
 sed recordor ego et finis tibi enumerabo, magis autem
 recordatus iustus Iudex, in illud diem quo te sine mi-
 sericordia iudicabit; Recordatus et ille casus ordo tus
 vite censor accuratus demon, et grandem tuam sceler-
 um Catalogum producet in conspectu Iudicis Dei. Totus
 Irregularis factus es et quis te absolvit quis tecum
 dispensavit? Quoties celebras baptizans abaque sacra-
 menta administras, toties peccas mortaliter! Sacrilege,
 Juda, adhuc et aras Dei violasti, et Deo dicata a
 pijs hominibus donaria surripis ut Meretrici et A:
 mafis dones. In particulari habe, ne dicas me
 temere loqui; Ex monstratorio forte, auream illud
 figuram Bm^o, vel Sancti alicujus, sacrilege aufer-
 rapuisti et dedisti meretrici. Obtestor te per
 Christum (si in eum credis) Restitue hanc rem
 tuo loco necdum enim est in alienis manibus proter
 eas quibus dedisti, estque domi tus occultata, modo
 pecunia suppleas. O te infelicem lupum
 non Pastorem quomodo tu Penitentes arguere
 potes cum Carnalitates furta sacrilege confitentur?
 Nonne tibi conscientia testis invincibilis loquitur Me:
 dia cura te ipsum. Usur est in D^{no} ut sic scriberem
 quia bene volo tuo animo; quod si tu non curabis

imò forte videlicet, ad Divinus iustis tribunal te pro
 uoco, ubi tua causa tenerius arguetur et iudicabitur.
 Ego interim pro te Deum placabo. Et nisi mihi uel post
 Deo promissis efficacem correctionem, ego te ad Episco-
 pul deferam, sigillum enim Secreti est, non Confessionis
 in quo facile me resoluit Theologia, ubi de tanta
 re agitur. Amo te mihi frater in Christi uisceribus
 et ex corde desidero ut Deum ames in Sternum
 Necdum tibi ad salutem praelusa sanua est, Sed tamen
 ut supra innui Modicum tibi tempus restat, emenda
 ergo in melius quia Dies Domini sicut fuis ueniet
 Nonit Dominus mutare sententiam si tu noneris mu-
 tare delictum Aug in Psal 50. Neque nomen meum
 scribo, literas reddens illud referet, imò id toties
 retulit, vale Deo uive, mihi omnino responde per
 eundem qui meas reddet legatum, si non feceris scio
 quid faciam.

Eventus literarum is fuit. Turbatus multus is,
 uenit Gedanium, et suam meretriculam obriam
 habuit, cui post multas in me imprecationes, hoc
 aperuit Siquidem ita me tractant Heretici, ego
 deserui omnia et uado Berolinam, ubi me nemo do-
 num arguet, conducto tamen loco, ad ulterius collo-
 quium cum meretrice, nam in Via ductus colloqui
 non poterant. Illa continuo ad portam Collegii

3
nostris venit me evocat, omnia enarrat adjei-
cat etiam ad infernum, iam ibi non addet scelus tu-
pra scelus sed commissura luet, sciebam enim omnino
non facturum quod minabatur. abiit illa meaque
dicta eidem fideliter detulit, ille rediens domum
paucis post hebdomadis misere mortuus, habuit
quidem Religiosum quendam catu transeuntem
dum moreretur, sed jam extra se plene erat neque
quidqm signi penitentis edidit. Illa vero
meretricula, dimidio anno plus minus post eg-
situm in morbum incidit, similes tunc non nisi
habuit sacerdotem cum extra se erat, accepit ta-
men absolutionem quia saltem ad intrinsecum morbi
poscebat sacerdotem.

Responsum Summi Pontificis Innocentii XII

favorabile Societati 1693

Cardinalis quidam Hispanus supplicabat eidem
Summo ut impediret Congregationem Societatis Regi-
de qua Roma cogenda consultabant. P. Pres. Soc.
ex variis Provinciis collecti tempore Adm. I. S.
N. Thyr. Gonzalez Propositi Generalis ubi de
ejus quodam libello variis erant controversiis
Audivit autem tale responsum, Habent Patres
Societatis suum Institutum iuxta illud agant, non
est res cum Bonifratellis. *aliqui non videntur*

Exemplum Horrendum

Anno 1694. Nobilis quidam Duxhowski (nomen
postea subtrahit) Studiosus olim in Collegio Lublinensi
Soc. Jesu., a Scholis ad Aulam Illm. Castellani Ca:
uensis gradum fecit, ibidemque Aulicam ducens vitam
cepit male ualere extreme, mox grandi uoce iussit
aduocari Aulam et aduenientem dixit, Straßenege
~~Boysz rozkał czynię~~ Tremendi Dei mandatum exequor
Iam ego damnatus sum in ignem sternum, pro his pro
his etc: (quos enumerabat) peccatis. Post hoc iussit
aduocari quondam mulierculam ex Gynseeo Aulis
eique in praesentia omnium dixit, Tu es parata ad me
sequendum, pro his pro his et illis sceleribus rebus com:
munitibus. Tum ad Illmum Castellanum sic Seueram
reddes Deo rationem Illme Dne, quis mihi uiam
ad sacerdotium praecludebat, maxime autem illa uerba
et forte quingies, horrenda uoce ingeminabat, Tre:
mendi Dei mandate exequor iam ego damnatus. Dux:
grabius Vir pindens ei sic locutus est, Deliras tu, utique
et maximos peccatores Deus recipit modo conuertantur
ad eum, tum ille, sua illa dicta horrendis ingeminans
clamabat Damnatus sum, quod Duxgrabius Unde
hoc tibi constat quod damnatus es: respondit Et quo:
modo damnatus tuam Reprobationem non debet nosse.
Tum Duxgrabius aduocauit ei Secularem Prolatum
cui confessus, sed post Confessionem iterum suas uoces
ingeminabat Damnatus sum damnatus sum, Deus
mihi imperauit hoc palam facere ad terrorem iuuentutis

#

Tu uero scelestus (mulerculo illi) es, parca me sequi
et hae horrendae multoties ingeminabat. Venit interim unus
Pater Societatis Luthuanus, sed infirmus ita obmutuit ut
ne suspirium euerit. alii tamen dicunt quod semel pro:
tulit verbum Doleo, et absolutionem acceperit. Mor:
tus, ex nunc super carbones demigratus apparuit. Hae
ex Collegio Lubnensis a Fide dignis, et testibus spectate:
ritus.

Exemplum De aliquot Abbatibus damnatis *

In quodam monasterio (tacetur nomen, quia res recens)
anno in Polonia, mortuus Monachus, et de morte sepultus, post
aliquot hebdomadas, dum Sacrificans vadit pulsaturus
pro Matutino ante noctem mediam, et ecce flectit monachus
orans, et ante eum ardet candela. Pulsat Sacrificans
interimque cogitat quis eorum Fratres ita anticipavit tem:
pus surgendi, finis pulsui, abit ut videat quis flectit
aduertit vultum defuncti super monachi, subito horre
perculsus in fugam se proripit, insepuitur mortuus, et
clamat Laudetur DEUS Christus, Nolite timere Frater
utcumque hac voce animatus Sacrificans, stetit, atque Per
Deum utique tu es mortuus, quid hic agis, esse in Via
Salutis, cum inquit, sed rogate Abbatem et Fratres, ut me
orationibus adiuvent, et dicite Abbati, quia x Septuaginta
annis nullus Abbas ex hoc consilio salutatus, huius dictus
disparuit. Haec retulerunt Monachi illius Conuentus
R. P. Thome Modzianowski Societatis Iesu, qui dicebat
se nosse aliquot Abbates illius Monasterii, paucos enim
annis aliqui vivebant.

+ Exemplum de Episcopis

Illmus et Dominus D. Nicolaus Gniezno Episcopus
Cujaniensis vir zelosus et vita integerrimus cum ali
quando in Pago Smarzenice dicto, sui Episcopatus
degeret, et solitarius in Conclavi legeret ea quae talem
decebat Episcopum, coepit ei apparere umbra quasi
Episcopi, et transiens penes eum abiit ad aliud Conclave
sic et secunda umbra similiter infulata fuit, et
plures una post aliam coeperunt egire ex angulo
postferreus, ingenti igitur timore perterritus, Dixit
Omnis Spiritus Laudet Dominum Ingemuit multum
ad hoc uerba quaedam ex umbris illis, Tum ille iterum
querit Per Deum qui uos estis dicite sumus inquit
Episcopi Antecessores tui, Estisne in Via salutis ro
gat? tu unus cum lamentabili gemitu haec solus re
spondit O Kara Novitas Episcopus Poloniae in caelo
et disparuerunt omnes, Episcopus uero di. fuit antea
probus longe aetatem post, duxit vitam, narravit
ad totum confidentes Excellens Dno Dno Florianus
Cassimiro Czartoryski Ducem in Kleuan, qui etiam
post facta eius discesserat in Episcopatum Cujaniensem
et id narravit Personis Religiosis fide dignis et sic testis

5

#

Thesis Carmelitarum con: tra Soc IESU oppugnata ab uno e Societate IESU

Colonis proposuerunt Carmelito publicis Disputa:
tionis Theses, inter quas hoc una fuit. Correctio Tri:
terna et Secreta admonitio delinquentis ad sui emenda:
tionem Est de lege naturali et Divina, per de loquen:
do, nam Matthæi 18 dicitur Si Frater tuus pecca
verit in te, corpe ipse inter te, et ipsum solum. Cu
jus proinde legis omissionem, quamvis non invidiamus
Societati IESU, ut propriam et Specialem, no tamen
illam practicamus cum Christo.

Perstringere videbatur hoc Thesis Regulas illas
Societatis, quæ prohibent mutuas Reprehensiones, et
subent aliorum defectus ad Superiorem deferri.
Quare ad disputationem illam a prandio habitam (ma:
ne enim, alias plane Theses Carmelito distribuerunt
in quibus supra memorate non continebatur, ideo
a presentibus licet Doctoribus Nostris, oppugnari non
potuit) missus est a Collegio P Antonius Blespen
qui eam ingeniose adeo oppugnavit, ut Honorem So:
cietatis optime defendent, huc quod deij Argumento

De Fide est vestram Thesim esse falsam, ergo
non tolerandam. Obv' Antecedens. Si de fide est
vestrum Ordinem e' bonum et laudabilem, de fide est
vestrum Thesim e' falsam, sed illud est de fide Ergo
et Thesim vestram de fide est e' falsam; Probatur
Major Si de fide est vestrum Carmelitarum Ordinem
e' bonum Ordinem et laudabilem, etiam de fide est

Societatem esse Ordinem bonum et Laudabilem. Atque
 si de fide est Societatem esse Ordinem bonum et Laudabi-
 lem Thesim uestram de fide esse falsam Ergo de
 fide est uestrum Ordinem esse bonum et Laudabilem, de
 fide est uestram Thesim esse falsam.

In quo Syllogismo defendens quidem negabat mayo-
 rem, sed iussus a Provinciali Carmelitum repe-
 tere, dixit Tronseat, cum denuo iussus a Provinciali
 repetere, et absolute dicere Concedo mayo-
 rem, Nego minorem.

Probatz Minor Si
 de fide est Societatem esse Ordinem bonum et lauda-
 bilem, tunc etiam de fide est quod non habeat pec-
 catum aliquod et vitium sibi proprium et speciale
 sed si tale non habeat, de fide est uestram Thesim
 esse falsam Ergo, si de fide est Societatem esse Ordi-
 nem bonum et Laudabilem, de fide est uestram The-
 sim esse falsam.

Hoc hic defendens cum Provinciali atque
 Carmelitum, tandemque. Vi argumenti pressus, con-
 tra formam respondit, et dixit ut verba Christi
 ex Mattheo allata hoc modo; Si Frater tuus
 peccavit in te, corripe eum inter te ipsum, si non
 resignavit famis tuis Concedo, si resignavit Nego

Contra Distinctionem, Fratrem tuum corripere
 posse quando non resignavit famis tuis non ha-
 betur in Thesi, Ergo Thesi ut jacet est scandalosa
 quatenus Verba propemodum tota agnovit. Cuius
 hinc ab Oppugnante dicta sunt cum Dni, Inquiretz

Metropol: Eccles Canonico, Presbyter, Subregens 6
 Gymnasii Lauretani, aliisque complures tñ Ecclesia:
 Iste tum Seculares Domini, sententiam oppugnantis
 subscripserunt, Thesisque unan: m: consensu Scan:
 talosam pronuntiarunt. Simtq: Disputatione Pr'
 Prouincialis Carmelitarum, una cum P. Prore, aliisq:
 magni nominis PP humillime accepit Pren' Blessem
 et errorem deprecari voluit, falsus antea a se
 Thesis nec uisam nec lectam, quod & perlecta fuisset
 sui uoluntate suoque iussu lacerandam fuisse, et
 in nullius manus oculosque deuenturam; Ad diditq:
 se suosque Arcana Societatis Instituta carere, se
 nihil aliud nisi mutuan amicitiam concordiamque
 exoptare.

Ad que reposuit P Blessem, aliud indicare Thesis
 ex qua, seculares aliique nihil colligerent aliud
 quam Carmelitaru a Jesuitis auersionem; ob internas
 lites, et repostam adhuc alta mente, P. Penbroch: Hi
 storiam, in qua Eliam Carmelitarum Fundatorem
 negasset. Subdidit porro P Prouincialis Carme:
 litarum; His Controversiis Belgis commissis sunt
 non veniant illis in Germaniam, in qua Illi
 Carmelitasque concordet uiuere, Germanoru Carme:
 litarum unum est votum. Insuper rogauit
 nostros, ne in Collegio male de Thesis Carmelitarum
 loquerentur, sed errorem optime interpretarentur
 ita à Carmelitis discessum est. Re domi
 comperta, habitaque mox Consultatione, Thesis

ad Illm' Ducem delata est, qui ut ex legit, mox
 Theſin ſcandalofam pronunciavit, ſubinde accinſiſſet
 Provinciam Carmelitarum, quem hiſ verbis affatus
 eſt; Tuus Lector peccavit, poſuit ibi ſcandalofam
 Theſin, debet puniri et ſaltem medio anno a lecto-
 ratu ſuſpendi, Theſin illam debes mittere Romanam
 ad Inquiſitionem, ut decidatur ibidem, quid ulterius
 ſit agendum. Carmelitani Provincialis et co-
 ran Nuncio, et paulo poſt coram R. D. Lectore loci
 in Collegio deprecatus eſt, et ab hoc petit, ut con-
 veniret, erroremque condonaret, ſuaque interpoſita
 Authoritate efficeret apud Ducem, ne Theſis Ro-
 manam mitteretur, Reſpondit R. D. Lector ſe niſi mo-
 tum contra, dummodo ſola Societatis fama repararet,
 Quomodo id futurum etiam deliberat.
 Hoc Paderborna ſcribitur 7 Julii 1697

Edictum

Imperatoris Turcarum, Sup:
plicationes Publicas intimans
in ordine ad Bellum continu-
andum, contra Leopoldum Im-
peratorem Christianum
Anno Christi 1697

Soltanus Imperator Orientis, et Occidentis, Domi-
nus Dominorum, et verus filius Magni Prophetæ
Machometis.

Cognoscens magnus Dominus Turcarum ira-
tam manum DEI contra Imperium, suosq; subditos,
quando eos sic affligit et molestat per illorum hostes
Christianos mari, et terra aliquoties victores, qui
multas Provincias ipsius Imperii ipsi eripuerunt;
supponit id factum esse ideo, quod ipse nimium fr-
atris suis viribus inferendo bellum Christianis.

Quare volens placare iram Divinam, et sui Pro-
phetæ Machometis, ordinat expressè, et mandat,
ut proximo futuro die Veneris, Luna novæ 6ta
et 7^{mi} mensis quilibet rigorosè jejunet, non man-
ducando, nec bibendo quidquam, donec stellæ in cælo
appareant. Mouty verò, et alii Ministri dictis die-
bus vestiti sacco, et cinchi fune, vadant oculis de-
missis, et barbâ neglectâ, et dispersâ vociferando la-
mentabiliter per loca publica, et postea in meceis
seu Moscheo repetant lamentationes: Garonda
dum Moschay Allah Allachu, sed in medio de-
bet portari in publico urna Prophetæ Machometis,
posita supra equulum argenteum summo tinctum,
cum capsulis 23 ejusdem metalli, etiam sumo tin-
ctis, plenis spibus Ministrorum, et Spajorum occi-
porum in præliis, ut dictus Prophetæ considerando

istam mortalitatem commoretur ad placandam
iram illius Dei, et id debet fieri quolibet die Ve-
neris. Postea ponatur urna Prophetæ in patenti
campo, et circa illam vadat in gyrum species per-
regini, et Cives Chachnenses cum omnibus cara-
vanis mercatorum, cantando vocibus lamenta-
bilibus lamenta infortunii. Non sonent instrumen-
ta musica, nec tibia, nec ulla alia res, sed sola fi-
ant lamentationes, et ululatus. Ultimo die je-
juniorum fiat processio universalis quæ debet
conficere 2° millia hoc modo.

1° Præcedat urna mortuorum cum fra-
meis fractis, et sclopis ligatis, et ruptis arcibus,
Sagittis, et pharetris contractis, et ista omnia porten-
tur ab hominibus sexcentis vestitis sacco, sive
præcinctis, nudis pedibus.

2° Sequantur tria millia Chulsulmano-
rum, tincti sanguine, aspersi cinere, qui vadant
ululando, plangendo, et percutiendo membra.

3° Subsequentur sex millia hominum
se flagellantium spinis, qui sint a capite cingu-
lo tenus nudi, et percutiant tergum, et pectus,
ut sanguis fluat in terram, sicut è corpore deter-
gatur.

4° In medio portetur urna Pro-
phetæ à triginta spagis, truncatis barbibus, et mi-
xtacibus, qui circumdentur à triginta spagis, cum
nudis frameis: et isti occidant omnes, qui ausi
sunt elevare oculos in urnam Prophetæ, et tales
dehntur devorandi canibus.

5° Ad singulos mille passus occidatur unum
mancipium Christianum, et unus Iudæus, et
relinquantur cadavera jacentia in suo sanguine.

6° Post sequantur triginta Bassæ Provin-
ciarum sine purpura --- in turbante sim-
plici ex nigra tela, tincta sanguine Iudæorum,
et agnorum, habeantque manum unam ligatam
retro, sine framea, in cuius loco teneat quists.

caudam camelinam, quod tangat terram, pulveremq;
excitet. **7mo.** Post hęc sequantur tria millia ba-
nifarorum sine armis, cum baculis in manibus, quem
trahant per terram, et media voce disordinate clament
Allach Perrymusat.

8vo. Hos omnes
sequatur Vesirus in asino claudo, in turbante ed-
rules, et sanguinolento, cum baculo arundineo, quo
percutiat suum caput, et plangat nexas p̄teritas
dicendo: *Offar, killei Zufay.* **9no.** Sequa-
tur una arca plena Apris, quę jacıantur in
terram pauperibus; sed non debent colligi sub p̄-
na colli, nisi finita processione.

10. Clau-
datur totum agmen innumerabili multitudine,
in qua suntini, seu eremitę, et se cultris scin-
dant in brachiis, pectore, et facie, et fluat sanguis
in terram, ad magis placandam iram Magni
DEI, et ejus Prophetę Allachometis: ad quod-
libet miliare vociferentur elevata dexterā ma-
nu. *Allach Zufay Allach klivey.*

Venetis prodit in lucem ex Turcico in
Italicum idioma, cum licentia Superiorum.
Anno Dni 1697.

Copia literarum Summi Pontificis
Clementis Papę XI. ad
Imperatorem Josephum

Charissime in Christo Fili, Salutem.
Vix simile videtur, Copias illas, quę
stipendia faciunt, sub vexillis Majestas
ris tuę in Italia, post tot ac tantas
molestias, et gravissima damna fre-
quenti earum transitu, per ditionem

Ecclēsiasticam, populo nostro illata de
repente nulla facta belli indictione,
intendisse hostete aliquid adversus eadem
ditiones, nisi actu rei ipsa, ex his quae
ad nos nuper allata sunt, nimirum com-
pertum esset, id plane evenisse, easdem
copias, loca quaedam jurisdictionis no-
strae, paulo ante occupasse, ibique constituta
praesidio, suisque signis explicatis, tan-
quam in terris, iusto bello conquistis
incedisse. animo ut apparet majora
aggrēdendi, ubi novis militibus quae
mos a futura dicuntur, augeantur.
Vides Galvan, haec contra omnem aequi-
tatem, et rationem, contra debitam
nobis ac Apostolicae Sedis reveren-
tiam, contra iura ac rationes Ecclē-
siae, per ab usum sui nominis admissa
Divinis humanisque legibus repugnare.
rectoq; opponi titulo defensionis Ec-
clesiae, quo maxime gloriati sunt
Imperatores, Incliti Majores sui.
Non ignoras, quam graviter et distri-
cte Sacri Canonēs et Apostolicae
Constitutiones, decertant adversum
eos, qui vim rebus, et Juribus Ecclē-

9
sial inferunt. Expende itaq; quorsum ab-
ripulerunt Te. Si modo te iubente, ac consilio
admissum est quod nefas esse viderar de
Tuo animo, existimasse prava et iniqua
eorum consilia qui te ad provocandam
tam graviter et tam manifeste Dei i-
rum impulerunt, et pedem sine ulla mo-
ra inde refer, unde certe, anima tua
perniciosa, ne dum perpetua Tuo No-
mini labe, consecutura est. Interim
vero de nobis existima, nos de Divina
ope, quam humiliter et enixe implora-
re non cessabimus, confisos ea animi
firmitate hanc causam et ea omnia
quod Tutela nostra commissa sunt, com-
plecturos esse; ut nemo unquam nobis
succensere possit; nos muneri nostri
partibus defuisse, aut medijs sive spiri-
tualibus sive temporalibus, pepercisse.
Atiamsi cujuscunq; rei jactura, et vi-
tal nostra dispendio, faciendum sit.
Non enim animam nostram, pretiosi-
orem facimq; quam nos, dummodo con-
sumemus cursum nostrum, commissumq;
nobis calibus ministerium usq; ad mortem

Fideliter impleamus. Memores siquidem
sumus, quae admodum Te etiam esse oportet,
omnes homines, quacumque demum dignitate
praesertim, constituendos esse aliquid
quando, ante tremendum illud Tribunal
coram quo, tum qui fecerint opus suum
negligenter tum qui tradita sibi potestate,
abusi fuerint iusti iudicij iram
non evadent; Declinantes enim in obligationes,
adducet Dominus cum operantibus
iniquitatem. Haec cogitatio nos Deo
adiuvante impigros in obsequio munere
nostro efficiet. Consulat et sibi
Majestas Tua. Vobis (charissime
Fili noster) (Nominis Domini
Nostri IESU Christi, cuius vicem
indigne gerimus, pro hinc Te alloqui-
mur) in his primitiis florentis
Italiae, totiusque populi Christiani
scandalum maculare: et ab Ecclesia, quae
Sponsa Christi est, Apostolorumque
eius injuria Imperij sui primordia
aspicari, quod quidem ut plane
intelligas et meliora Deo favente

sapias; Majestati Tuae, Apostolicam be- 10
nedictionem, amantissime impertimus.

Datum Romae. 2da Junij 1703.

Copia literarum Illmi. Palatini
ad Cives Sorunenses. 1

Ad summum jam videretur pervenisse
audacia vestra, proinde speramus, brevi
cam, fundum ipsum tartareum peti-
turam. Non satis erat criminis, Templo,
fundos Ecclesiarum recepisse et per
tot annos retinuisse; non satis sibi
subjectam plebeculam Catholicam, inju-
rijs affecisse; non satis Religionis
nostrae avitae, sacras ceremonias, non
Divinis tantum, verum et nostris an-
tiquis et recentibus legibus vallatas
insolita perveracia impedivisse. U-
num restabat, ut et Religiosos et
nostram Religionem, quasi captivam
teneretis: videtur esse illud: hinc eos
scelera, uberius hydrae capitibus renasci.
Aderit ultor sceleris Deus et fortis,

licet moderata, et lenta Invicti Regis
nostri, altera Herculeæ manus. Ego in hac vi-
cinitate, non tantum ad vestram infortium hinc
fiam, cum imbelles PP Reformatos, seten-
tos intellexi, verum muneri et officij mei
lucis, solenniter contra vestram, quam
recto violentiis, ne dicam Sacerdotij no-
mine dicitis securitatem, protestari-
citas quoq; et calones vestres, in excubi-
js legentes areolare tam per literas
quam per famulos meos. Spondeo
etiam vobis nec in foro fori nec in
theatro deipublicis, causam hanc Di-
vinam, Religionis et Religiosorum
me neglecturum. Quod superest
vallete et tandem aliquando discite
Deo honorem Regi subjectionem
et Arbitrari debitam observantiam
præstare. Dabaz in Gryn 9.
Mensis Junij 1647.

Dominacionum Vestrarum

Amicus ad Aras

Paulus Dziatynski
Palatinus Pomeranid

Acclamatio Poëtica 11,
Facta Danieli Papebrochio

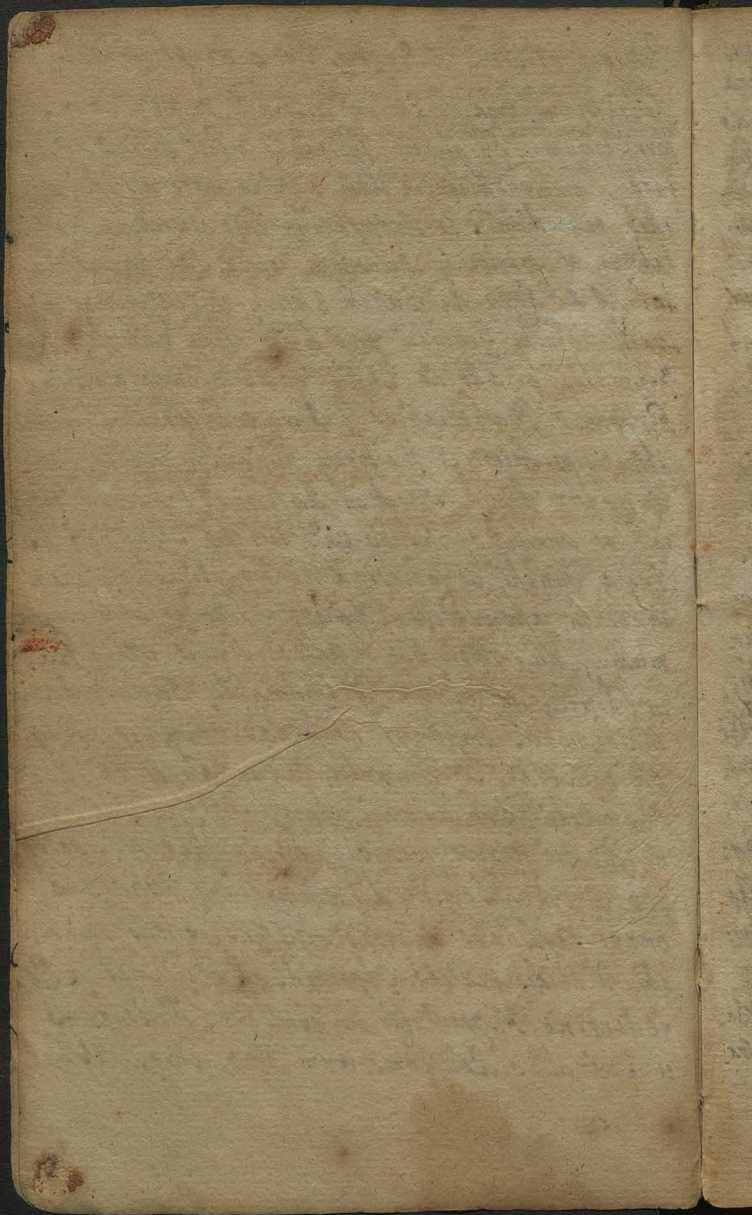
Christiadas vicit Papebrochij! attamen ipsum
Censores Fidei, n' satis usq' probant
Utraq' pars sileat: maledicta et scandala cessent
Unicuiq' sauis, sic remeabit honos
Innocentij Papa id vult, et quicumq' sub illo
Exclusis bellis, gaudia pacis amant
Vos reliqui Belgas requiescite, proelia mentis
Theoria, et Praxis proelia ferte provent

Responsio.

Acc vicisse mihi laus sit, nec vincere curas
Vincat et sternu' floreat Ordo Sacer
Sed vincat ratione, dabo plausum ipsemet illa
Vincere si nequeat me sinat aliqua loqui
Vult pacem Innocentij? veniat pax optima reus
Sed veniat libris pax simul illa meo
Stigmata tollant, tot iniusta insonantib; et mox
Pax erit Gladiis, Gladiumq' Provo
Bella movere piget nullos habitura triumphos
Nemo mihi plaudeat nemo trophæa tuet.

Lana Fides, sine felle stylis, sine crimine libri
Doctas posteritas, laus erit ampla satis
Commata nil prosunt, nil terna calumnia: in qua
Auctoris redeunt, crimina ficta caput
Qui valet his purget, mihi vera et iudicabit
Subsidio venient, suggeret arma Deo
Acta dabo Divum si fors subreperit error
Corrige: erit moniti gratia magna dabit
Hoc videt Innocens, sed gustus videt, ut ore
Sustineat clauso, crimina cuncta reus
Et sinat ut purget, quod malus intulit illi
Fraude potens sola, convitijsq; ditor
Raptus honor libris, donec reparat et omnis
Glaresis expecto, fas sit ubiq; legi
Prælia quis Belgæ turbant, prælia mentis
Theoricæ et Praxis, non reor esse mea
Dogmata Apostolicis placitis contraria esse
Dissidio nullo Belgia scissa gemat
Et Pater Innocens, qui nunc amor Urbis et
Pacificæ Franchis, cinget honore caput

12
Duxerunt ex literis L. P. Scot. Romæ 15 febru. Dani.
Carissimus erga Societatem declaravit animum suum
promissimum. Jo. gdy nu Cardinalis S. Petri Salcat Societatem,
commendationem illam, nichilque grate suscepit, de
+ ex providia: et Societatem in eode generet. Sicut episcopi
labores et merita in Eusebiam, iustoz sine conuentione
dat A. L. P. Scot. Audientiam & letor, contentissimus uoy
scat. Duxerunt Generali pro do rego bono nicimeli, i. X
Gymaldy prodo do China, uoyed. Suis ego na uoyed
Professura Mathematica (Sicut nu Cesaris Chinesis
absenti po Societati & Hierarchie minucy inuyet Am.
Lumentoz duoy Suetich Conservat) paternis pby:
iat, et omnibus protulans episcopi, tum pro China qd pro
Regno Tunchi, et pœncina annue, obicauit etiam
Vaticum, asperens ullam Missionem suam et eodid sui spe
multis, alis promissis meratum dimisit. Uoyed ten
u China, ad reditum & Gymaldy, Omnibus Ratione
Mathematica Imperator Chinesis commisit ut sup:
plerent tres & Gymaldy, Sarynata S. Petri.
Mreimicli. hudo uoyed, iako Societatem Salcat
in Conclavi respice omnibus cardinalibus, et labori:
bus in vinea Domini dat testimonium, instruendo
omnes Cardinales de rebus Societatis in suis parochiis.
gdy ad hudes Societatis obpoued. Sicut Sarynata ex Se
redietino Hieron, sui uia extolleret Societatem
et non alias Religiones, etiam hanc S. Petri Abba.

has, Prioratus occupat, Societas in damnum et præju-
diciam Religionum, reket, ze Societas n' occupat bona
Religionum, ale Imperator vindicando ea, ad Archias
et Turcis vendit Societati. Jako Dnus Honorum illorum
pro pecunia grandi, so est pro sanguine laboribus Ind.
ribus etc. I gulyby Jeduui Niebyli, w rzytka Euro-
pa w Heredy, by sy obracita, et cum magno peri-
culo casus, et dignitatis nostras, et sancte Sedis Apo-
stolice, Sadnego Luth. ita, w Wegbeck, Niemcech
etc. Odebowat sy Satym Karolynai ieden Dominikan.
ze eram sua Religio, multa fecit et facit abduc in
Sulesta, et pro Juliana Dei, Tur Imperator n' utaq
illa agie ac Jeduui. Oupourednat Kolonias. In
Kraji Zakonnicy w p'rod chiz wnosci de Patu cor-
poracych, do Loeck, do Wrebasow, Chom bytko pilno-
wic, i tem bytko gdlie Jeduui drogzy uctali, Jeduui-
ci dai nielak, ale Abie, Sarabrais fundacye, chypiz-
nielze p'beotadowanie, Nawracajze, Eglobzie, i chladie
Umwie ieden, Saras na lego miewste p'igui sy pro-
szo. Uctanie ieden, prach i agdzy, i chorodami Szanga-
ny na lego miewste drudzy Saras gotowi sy, i na-
Krouis etc. Ze Jeduuielie Uuichy, se wcedary i topka.
Pro in p'uectione sue, d'bigotowali mu w rzytocy Lau-
dynali, powiedajze, Jeduui niebyli de isch rebus
instructi. Reket Kolonias. ale my co nabo p'abta-
my codziennie, sumus instructissimi, i Umieemy Sa-

cowai prace. Gdyby mi dat Pan Bóg Papierem m. d. 49
Ciecowat bym, niejednego ani dwóch, ale szedźcie.
igt Landynator 3 Seminar, a uderzałby morat co
by mi ucbymili pro gloria D. S. Taki zelus tego
Landynata, Istremu Czei Sudy, gdy mu iterabo
galeat Societatem. Rekt. gdybyś wazymosi tu w. S. S.
mie mierzkat, chcał bym sebyś we wozystkie Com
pegalye wechodit, et haberet curam Societatis.

Secrera vini hungarici

Pro S. Urbano in Lolia colligitur

Pro S. Jaccho mutatur, relinquens a:
quam ad extra.

Si post Festum Corporis d. i. immediate
appareat iris, et post Festu S. Bartho:
lomi d. pluat semel, corrumpit, si 2do
pluat, magis corrumpit. Si pluat 3tio
maxime.

Vinum aquosum probatur Amō
Stipula straminis, sero bovino illita,
mergatur ad fundum, extracta, si rorem
seu guttas in se habeat vinu aquosum e.
2do. Decorticata pyrus, superimponat
vino: si mergatur bonum probat, si
supernatet aquosum.

Vinum in dolijis corrumpitur si florenti
cines, et dulcicia habeat, multum vicia
ceptis care, fialibz, quod vinum accunt.

Vinum aquosum fiet, si uva in plu:
via vel post illam proxime colligantur.

Optimum vinum, quod in loco
pretium habet est florentinum.
Singuli illorum florenti valent
nostros .3.

Ut vinum sit dulce, imponatur illi
lavidum filo suspensum; sic dulce
scet ad .3. septimanas.

Vel favius ex tela factus, coquantur
in saccharo canarind libras unius
affusa una parte Mad aqua: sic coctus
et complicatus vino imponatur.
Media probata, sed illicita.

25
Mugia Loctis Jesu in Regno Pol.

Anno 8 a morte S. Ignatij venit Societas in
Poloniam. Mortuus B. Pater Anno 1566
aetatis. 63. Conversionis. 35.

1us Mag^{us} Card: Hosij nros duos ex Austria
dedit manseruntq Helpergal aliquandiu
An: 1564 Iulij duobus alijs additis Brun:
bergal Mlegum inchoavit 1565 in quo
P. Schmier Provincialis mortuus.

2us Pultoviense ab Episcopo Andrea Nofko-
waki An: 1565 capis P. Rectori Stanislaw
Rozrariowski.

3us Wilna ab Episcopo Valeriano 1569
Superior P. Balthasar Hosteng Bohemus
post Rectori. P. Stan: Warszawicki 1570.

4us Posnaniense ab Adamo Konarski
1571. P. Jacoby Wyck cum P. Simone
Wysocki primi. Schola aperta 1573

5us Jaroslaviense 1573, Scholam captam
1590 Nostri ex Praepositura migrarunt
1583 .9. Augusti fundatam a Barbara Domowicia
Kotlynska Palati Landemise

6us Calisviense inchoatum 1584 a Dani:
elao Kalinhowski Mense Augusti. Hi
de Congregatio Provinc: celebrata

Inueni Lublinese ei dedit iudicium P
Stan: Waszawicki et P Simon Wysocki
cum 20 Fratribus 1582. Wicleu. p. 19.
Primum Niemiensense eodem Anno 1582
modum Residentia a duobus captum
quod Ptoecense 1580 similiter a duobus
16mo Cracoviense 1579 ad Prun
ciati P. Francisco Sumeri Hispano
17mo praesertim P. Wijek, in Monasterio de
cuerunt post in libertate migrarunt 1581
18mo Rigense 1582 inchoatum
19mo Berpatense quo initium 1588
20mo Cracovia ad Stephanum duo apud
ad Thomam Plazam initio habitauerunt
1579. Novitij commigrarunt 1586.
21mo ad S. Barbaram ibi migrarunt 1582
22mo Leopoldini duo vocati 1585 P. Her
cepus in Perlicia Borozovienp Novitio
23mo Fabricij Polawie ibi fuerunt sub
Anno 1586 quo P. Stephanus mortuus
Manerunt amo apud P. Adamum Sam
brana Cathedrali, dein penes scholas
in angulo Tandem migrarunt ad eundem
locum in quo sunt.

16
16ta Sandominiense 1603

17ma Cameneum Nostri vocati

18va Suecica Schola aperta Fundator
Raffing Saulg Wstruck V. Superiori P. Sigi:
smundg Obvicij 1603. Witelus. 383. 385.

19ta Premyslense Anno 1600.

Stocense 1615

Lomza. Grossa.

Torunij. 1600.

Gedani 1584

Vilna Domus Professa 1603

Vilna Novinatz. 1600.

Mariburgi 1619.

Bidgoshense 1613.

Ravense 1614

Brestal 1619

Varavia Domus Professa

Valcij 1620.

De Glade Suetica

Quem tot quod sivit terris Mars Suetica una,
Qua veni fuerat Pultrava nonne Lupus?
Hunc an non dudum est meriti reperire? sed esse
Vis anagramma novum? Pultrava rapulab est
Carmen habes, nullum cui det casura decorem
Casura hand opus est, Pultrava nonne dedit?

Quod inscribe: Piper cum verbere neque cadaver
Luis quidso, Moschum Grammaticum esse negot
Ius Moscho ad gustum fuerat de sanguine suco
Sed condimentum quis dedit? anne Piper.

Contritione M. pro Cedit Verba

Prov. ab v. 18

Et ante ruinam exaltat Spiritus Solum
compositum in Bohemia.

Anno 1709 dum recuperarentur
Ecclesias Catholicae ab Aetholicae
in Silesia, inventa sunt quaedam
magines. In una sepius ad fru.

17

ificium Martini Lutheri, et Carolus
Rex Sueciae, solvens Caesari Christiani
simi Ecclesias, quas ipse sibi, in capti-
vo attulerat.

In 2da Icone, erat depictus Caesar
in singulis capillitij cincinnis, sin-
gulos Desuidas habens, qui ad pecti-
nem manu Caroli admotum decide-
bant in terram. Retulit oculatus
testis Generalis quidam Joannis
Moschovitici.

Ex literis P. Baldigiani, qui
disposuit ad mortem Papae, eiq. a. ^{Innocentii}
stitit, nocte ac die. datis Roma. ^{12. mens.}
3. Iobris 1699.

Heri id est 2da Iobris hora 5 noctis,
vocavit me Pontifex, dixitq. se esse
in summa inquietudine, nec spem
esse claudendi oculos, tota nocte.
Dixi, cras esse Festum S. Laurentij,
et me juxta mandatum sua Sancti-
tatis diciturum Missam, ad Brachium
Sancti, confideret sua Sanctitas, in

ejus ope et se illi commendaret.
Annuit et volebat volum facere in
honorem Sancti, sed suavi standum
intra terminos propositi, quod et
fecit. Itaq postquam id fecit,
et postquam Reliquijs Sancti fu-
isset signatus, immediate somnus
illum invasit, dormivitq horis
5, quietissime ad instar sani.
Superrefectus, recurrebat ad San-
ctum gratiasq ei agebat dicen-
do: per totam infirmitatem
non se habuisse noctem melio-
rem. Deinde iussit me ire ad
celebrandam Missam, ad Brachi-
um Sancti, eiq gratias agere, et pe-
tere, ut quandoquidem ego sanus
illum visitabam, ille me nunc
visitet. Addit Pater idem, tan-
tam continuo a Papa demonstrari
devotionem, et pietatem, ut in
paucis Religiosis, tanta inve-
niatur.

12
P. Ferdinandus Ponce Pro-
vincialis Barchinensis, in suo breviano
scriptum habuit A. D. 1526.

Marcum Socrum B. Fran. Borgias
Socii nostrae Generalis, dixisse Pri. Vin-
centio Matretto, se quadam die
invenisse in cubiculo Laurentium P. Bor-
giam, et causam sciscitatum ab eo
audisse: Deum diligere Societatem
et concessisse illi privilegium quod
concessit Ordini Scti Benedicti,
Oeo qui primis 300 annis perse-
verassent in Societate, salvos fore.
Cum autem ei objecisset visionem
P. Joannes Fernandez qui vidit
unum ex Nostri Profesum Conis-
natorem damnatum, respondit:
illum non perseverasse in Socie-
te. Sed de illo damnando visionem
hanc contigisse, dum adhuc esset
in Societate.

P. Suppenus Provincialis Lugdun.
retulisse dicit, ab eodem Pre. Fer.

Linando Ponce curiam Parthusiario
Sede revelatum fuisse: primis 100
annis neminem e Sede damnandi
qui in ea perseveraverit.

Anno Dni 1599. in Octobri Frater
Coadjutor Alphonsus Rodriguez
(cujus vita sanctitatem oēs ejus su-
periores approbarunt) cum post-
cednam gratia redderentur
clare vidit et omnes ibi presen-
tes, et omnes prorsus qui eo
tempore in Societate essent
salvos fore, si in ea perseve-
rarent.

Sctus Hieronymus narrat
se invenisse in libro Antiqui-
tatum, hos dies infelicissimos
Anam Augusti in qua Abel occisus
Anam Robris in qua Sodoma eversa
Sedq̄ vero Idelphonsus tres dies
quolibet anno infauustissimos ee
scribit qui omnibus cavendi s̄t.

primo viva voce oraculo B. Stanislag
 dictus fuit Beatus usq ad Clementem X. qui de
 cessit officium, Missam, Examen miraculorum
 felicissime successit. Sperant alia sua quod
 adhuc celebrari debent, coram Cardinalibus
 et coram Papa, qui potestas sibi habet
 per canonizationem istius Sancti pacificanda
 fore Poloniam. Unum miraculum, ultimum
 ex tredecim fuit defensum contra Promo-
 torem Fidei alias hic dictum Sathanam San-
 ctorum Scripto Medici Pontificij primarij
 dicti Lencini, cui Pontifex, examen hujus mi-
 raculi commiserat, quod Beatus ope sua a-
 pud Deum effecerat, in sanatione unij Mauri
 sive Aethyopis qui sibi ex furore guttur praed-
 iderat et iudicatus fuit a Medico et chirurgo
 paucas horas victurus, propter nimium san-
 guinis fluxum, et per vulnus et per os, qui oc-
 casum et Medici et chirurghi superaverat per
 applicationem vero icunculae B. Stanislai
 cui preces fidelium commendabant ne
 sineret perire illam animam, adhuc sine
 baptismo, statim fluxus sanguinis stetit
 et brevi cepit loqui miser, ac intra aliquot
 dies perfectam sanitatem recuperavit
 coalito vulnere. Hoc ille medicus suo scripto
 ostendit, vere miraculum esse 3^{ij} ordinis
 sed quo ad modum sanationis qui n^o po-
 terat natura viribus, sed ex quo apprehen-

Miraculum hoc factum Romae, exiguum
nervosissimum sed alijsque phyturatum.

Decretum Romanum Pro Scholis Petricovicensibus Latum 1712.

Christi Nomine invocato, pro Tribunali
sedentes, et solum Deum pra' oculis habentes,
per hanc nostram definitivam sententiam
quam de Jurisperitorum consilio, in his scri-
ptis ferimus, in causa et causis quae primo
et in primo, coram Rudolpho Nuntio Polo-
niae, secundo et in secunda, seu alia venari
coram nobis, versae fuerunt et vertuntur
instantijs, in RR. DD. B. Matris Dei
Scholarum Piarum, Petricoviae appellantes
ex una, et Vener. Collegium et R. P. P. Socie-
tatis Iesu, episcopi Lem. Civitatis Petricoviae
appellatos partibus, ex altera, de et super
legendi jure, in Collegio Petricov. Soc. Iesu,
Grammaticam, Humanitatem Rectori-
cam, Philosophiam Theologiam, aliasque Scientias
juxta eorundem R. P. Soc. Iesu institutu-
rum, etiam alijs in actis et processu causae
causarum hujusmodi, latius deducis-
sime firmis tandem remanentibus, decreto
per nos factis; Dicimus decernimus,

20

declaramus, pronuntiamus, atq; diffinitive sen-
tentiamus. Collegium Soc: EDU Petricoviense
iuris et esse legitime fundatum, et erectum, nul-
lumq; jus nullamq; actionem competisse neq; esse
de re dictis RR PP Beato Maris Dei Schol: Piar:
Petrici ad effectum impediendi, dicto Ven: Allege
RRR Allogocii: EDU ejusdem loci, docendi et
respective legendi: Grammaticam, Lyrnam, Itali-
Rhetoricam, Philosophiam, Theologiam, aliasq; Literas
iuxta eorum institutum, nec n' d'ia' facere opera
pietatis iuxta praedictum, eorum institutum,
et provide dictum, Vener: Allegium, et RROR
Soc: EDU, Petricovial ab omnib; impeditis, per
dictos PP B. Mris Dei Scholam Piaru' dicti
loci absolvendos et liberandos fore esse, pro
ut praesentes absolvimus et liberamus, et pro
absolutis et liberatis, haberi volumus et manda-
mus, perpetuumq; silentium super praemissis
omnib; eidem PP Scholam Piarum, impo-
nendum fore et esse, prout imponimus et
pro imposito haberi volumus et ordinamus.
Partem victam, victrici in expensis conde-
mnamq; quarum taxationem nobis, vel cui
deinde in posterum reservamus. Et in decimis
decretum, decernimus, declaramus, pronuntia-
mus atq; diffinitive sententiamus, n' d'ia' isto
sed et omni alio meliori modo. Ita pronun-
tavi ego, Carolus Cervus Locastrensis
Lata et publicata fuit supradicta sententia
per acta Salsij sub die 12 Oct. 1712.

Die 23 Oct. A. C. sero Fatig. Martini. In ci-
tatione ad instantiam Ven. Coll. Soc. Jesu. Petri-
ad videndum circumferendi oes recessus et gesta
facta coram P. Secretariis Laicalibus adest Decretum
Eadunc Dñy circumscriptum per via nullatenus
omnia et singula gesta, et impetrata coram P. Se-
cretariis Laicis.

In alia citatione dicti Collegij ad videndum
manu teneri in possessione seu quasi legendi
et docendi oes Serias adest sub dicta die De-
cretum. Perijt et obtinuit ut supra.

In altera citatione similiter ad instantiam dicti
Collegij ad videndum eorum censuras, nullum
factum fuit Decretum.

Dicta die 23 Febr. 1712 A. C. sero Fatig. Nor.
In citatione ad instantiam P. Piar. Schol. ad viden-
dum manu teneri in possessione, seu quasi legendi
et docendi oes Serias comparative quo ad oes
alios adest Decretum relatione facta.

Comparuit D. Matthias Constantinus Procurator
perijt et obtinuit ut supra, ea nunc Illus. Dñy
mandavit instantes manu teneri in possessione
seu quasi teneri Scholas apertas, et docendi
oes Serias in dicto loco Petricovici et mandatum
de manutenendis in forma concepit decrevit
et relaxavit, consultative in loc. dictis P. P.
Soc. Jesu. Petricovici.

Die 12 Febr. Adest Lentea ad favorem P. P.
Piar. Schol. in qua pronuntiat fuit bene appellata
in a censuris relaxatis per Auditori Petricovici
et revocant censuras tanquam nullis relaxata.

21

#

Excerptum ex Testamento
Wł. Stanisł. Lubomirski Pał. Pręgo
Parentis Capitaneorum: Scopusiensis
Lancutovien: et Preworscensis.

Co skrony porzoku kółu ciała mego, tak
determinuję. Za enteracją ciała zabraniam
ho na to się urodzić, aby zgnitło.
Pomij żadnych, aby nie było ale trzeciego
dnia zaraz w tunie stary sukiennej, ko-
loru Bernardynskiego, złozone ciała wy-
wieść prywatnie y postawić na wódku
Kościola Czerniakowskiego, na jednym
wylko stopniu jednaku suknie
przykrętym postawiwszy przy nim
szczęście wieślich. Ten ma być
y podobać pogrzebu, który ma być bez
karania, y jako najprędz w tunie mar-
muru czarny nasród grobu wysta-
wie tak jak datem ciała w konin:
skowd u Fary dla S. pamięci Mat.
złotki moiej w której teraz leży.
Na co ordynuję złożyć dwanaście set
Ra nicz nie ma być nic inszego napisu.
no wylko to: Corpus peccatoris
Locu hujus Fundatoris.

Na tablicy, która grob zawiera, która ma
być obita blachą miedzianą te słowa: Hic
est seccator loci hujus Fundator: Nazna-
czam przy tym, na pogrzebie moim na pięć
tysięcy ubogich, gubiuany y na pamiętliwy
pięci raz Chrystusa, świademu po złotemu.
A jesliby tego czasu tyle ubogich nie było
tedy nie obliczyć ich ale zaraz rozdzielić
jim oddać w kilka dniach naydalej.

Wszystkich, po kościołach, oprócz
pogrzebowego kościoła, na trzy pamiętliwy
pięci raz Chrystusowych oznaczam
wskazuję pięć tysięcy pięć set złotych.
Czkasz przy tym na swianieftu pięci
ubogich w Warszawie po ulicach ten-
nych, a głod prawdziwie cierpiących.
aby każdy z nich miał na strawę po gwał ztęży
na dzień; Summy kapitałny, sześć tysięcy
y pięć tysięcy złotych, na co naznaczą y co
czynić mają spodzi mojej Peccich, na których
zapisać te Summy y z Synami moimi by-
dzie powinna. Mój Pani Matronka naj-
y dożyć tej fundacyi, aby jako najprz-
dziej jako naywarowni wiecznemi czas
ubogich dochodziła, a tym czasem aby za-
raz od śmierci mojej prawa siła tedy, wy-
placii onym loco provisionis co dzień.

22

put wyznasta zlotego przy ktorym Koscie:
le jakom namienil srebro postawivszy na
znak tego obligu; a jezeli by Sey Mf nie ch:
ciala bydz Dziec zedy z porostatych Sum
te szeriedarcie y pisi tysicy ordynuw
na uczynienie tej fundacyi jako naywa:
wroni: aby Sey Mf Pani Matronka moja
przy tym Kosciele albo szpitalu, do kto:
rego sie iey hiedzie podobalo przytaczey
w fundacyi postawila srebro marmuru
w przy Kosciele, z ktorego by z jalmu:
zno rozdawano co dziec z napisem na
nim: Mensa aeterna, quingentes quing
Pauperum, in honorem quing Pulne:
rum Domini pro anima peccatoris.
A przy odebraniu tej jalmużyny, ukley:
knowszy maig mówic Wodazy:
Wszystko pokoy day mu Panie.

Ex authentico Mf Lmi
Przegladowski Mareschalcu
Lmi Mmi Lubomirij.

Copia Literarum
Illmi. et Rndsmi Joannis Ma:
tachowski Episcopi Pracoviensis
ad Illmum et Rndsmum Georgium
Denhoff Epum Premislensem
in causa Societatis circa Neocortium

Innata magnitudinis W M Mf. Pana
jest to nutrimentum, zebys w Roscie.
le Szozym, miedzy Duchownymi in:
disodubile animorum vinculum plantos.
Abysmy in Domo Dei ambulamus cum
consensu, ut unanimes et uno ore ben:
dicamus, Patrem Dni Nri Iesu Xri
Zaczyn fraterno affectu przyimuj
ze propositis od W M Mf. Pana
y przypisuj do wrodzoney pbruzne
du W M Mf. Pana, ze msc hominem
pacia prowadzic ruczna in Templu
contordia Soctis Iesu Sacrosancta,
Od Ktorey, jako zadney nie mialem,
gruntowney ad aversionem skazy:
et via venialem culpam, moztlem uobis

a. R. Pre Kraszewski Vice Rector Scolae
 gij S. Piotra Krakow. praeferere, ita
 mutuo amplexu, ius in omnia est me:
 dny nam abolitum. A. Invidiosus rez
 la. inferum quid, Kromykolwick z rycku
 Swietych Bycow, przeciwko mnie miat co.
 mittere, gotow jestem ad requisitionem
 W. M. M. Pana pallio charitatis conte:
 gere. Ius teay racz W. M. M. Pan
 mihi o demnie se assekuracio z nec
 verho nec opere, unquam deesse hinc
 Sacra Societati. Ius non occidit
 M. super iracundias nostras, ita ex
 illa hora, facti sumus reales, et non
 simulati amici. Pokazę to tibi Polono
 ezaru swego. Le amicorum ira, hedq u
 mnie amoris redintegrationes.

In omnia cedat in gloriam Magni Nomi
 nis W. M. M. Pana a ja statorum y nie
 poruszenie zostawai obliquis me.

Excellens Vna et Apstas Felicit. Vna
 Adhucissimus Frater
 et obsequentissimus Servus
 Episcopus Cracovien:

Rzecz uwagi godna
znaleziona w szkatule srebrny
po Smierci Stawny pamięci Króla
Stefana. Anno 1586.

Summa wsi w Koronie Polskiej 1577.
Królewskich z Starostwami y Szla-
chty wszystkie w Koronie wsi 60 tysięcy
Biskupi, Kanonicy mają wsi 100 ty-
sięcy y 20.

Plebani y Mnichy 60 tysięcy 500 y 20
A każdy w każdej wsi, nie było do kmicie
a każdyby dał po 10 groszy tedyby sum-
ma uczyniła na wyprawę 100 tysięcy 70
y 8. tysięcy złotych 300 y 30 - gro: 20.
Za tym potrzeba przyjecha na Koronę
potrzeba tedyby ze wszystkich wsi Kró-
lewskich Szlacheckich y Duchownych
wyjecha po Jednemu człowieku wyprawa
nie byłoby ludzi po dwa kroć 100 tysięcy
60 tysięcy 500 y 60 człowieka Skrom
Miast y Miasteczek

24
Status Collegij Bresten: Soc. III.

Ex provisionibz Censuræ Mr D. Josephi
fl. — — — — 1260.

Item in debitis fl. 2300.

Pagus Lussaki cum pradio

Pagus Berchnowice

Pagus Janatinorum cum pradio

Derewnia Ponikwy Petryce

Adamkow Moszkowice

Lamozze Maciejowice Menelie

Pro Musica 4. milia

Pro Bibliotheca 1000 Item 300

Pro Vestiariis 900 a D^{na} Bronska

Pro purgantibz Templi fl. 200

Pro pane et vino ad Messam fl. 2000.

Apud Judaeos Brestenses in cen:

su habet Collegium fl. 7500.

Laureto 31 Xbris 1713.

Imperator Chinam in gravem morbum
inciderat et quidem talem ut Medici huius
ses, n' audent adhibere remedia, unde Im-
peratorum suaserunt, ut si vellet sana fieri
Europaeorum opera contra infirmitatem suam
utere. Imperator tradidit se curae eju-
sdam M^ri Ludovici Coadjutoris Apothecari
usus remedijs ab ipso praescriptis brevi
convalescit.

Hinc in signum gratitudinis Templum se dignum
pro Nostris edificavit cui sequentijs Inscrip-
tionibus a se compositis.

In Frontispicio Templi s^t verba sequenti.
Rerum omnium Principium.

In Una Columna: Est infinite bonus et
infinite iustus illuminat gubernat omnia
cui suprema auctoritate et iustitia.

In 2da Columna: Nullum habuit initium
et nullum habebit finem, producit omnia
Ab initio ipse est qui omnia gubernat
qui omnium verus est Dominus.

Nostris autem Patrijs scripsit Epistola
suo affectu erga illos plenam, sicut in illa
quae illos fuerit expectans fideles semper
et q^d Syriens edillorum opera uti oportet.

25
S. P. Dominicani qui sunt in Synio iura-
mentum profecerunt de observanda doctri-
na S. P. nri. Ricciij circa Ritg Synenses.

Non est in Synio publicatum, Summi Pon-
tificis Decretum, eo qd Archiepiscopus Se-
rentensis n' censuerit publicandum

In Sicilia S. Provincialis Capucinorum
proscriptus in exilium, ob aliquas suspici-
onea.

Roma duo Praelati nobis infensi eo-
rum Cardinali Albano, ausi sunt Nosris
attribuere, Acta a Rege Siciliae, qd Pon-
tificia voluntas n' fuerit espleta. Sed
Cardinalis gnarus rerum exprobravit
mendacium et calumniam manifestam
Cum Rex ille nullig e Nosris opera u-
tah nec Confessarii Seduicam habeat
qui illi habe (ut assererant) suaderet.

Vienna communicatum

Orbi Pleno

ad exemplum

Anno 1714. 4ta Aprilis

Die Dominico Palmarum na Solen-
nej Processij za S. Jerusem na osiřku ja-
dłocym, przed Cesarz IMp Karolij Wzy
Cesarzowe, Damy, Ministri, kula, erp-
wanci iudzieci całe Miasto wozycy go-
rami non tumultuarie.

W Wielki Swiatek IMp X Nunciusz
Spindla solennizował. Podczas Jego IMp
komunikowały wszystkie Majestaty
Cesarzkie, Magistrat ec. Swiatło to
Naboienstwo az do drugiej z Południa
po ktorym Cesarz IMp miał na dnie
działow num: 22. ktorych lata zebrane
wychodziły na lat. 971.

Cesarzowa Karolowa miała Bab. 22
ktorych lata zebrane wychodziły na
933.

Cesarzowa Jozefowa, z urodna miała
u siebie na obiedzie Bab. 22. ktorych
lata zebrane wychodziły na. 916.

Cesarzowa Leopoldowa także tak. 12
mające lat wszystkie. 926.

Którym Majestaty wyżej pomienione
do stółu szły y nogi umywały.

W Pigdek zas Wielki y w Soboty groby
wszystkie z pokory i naboienstwem od-
chodzily z wielkim zbudowaniem
Pospolstwa.

Inkaust nie plesniciey jako rokic.

Wzigi galasu przedniego uncij 5. $\frac{1}{2}$

Gummi Arabici uncij 4 seu tataru. 3.

Vitrioli Goslaviensis seu koperwasu uncij 3

Aluminis Rochi seu haturu tuta $\frac{1}{4}$

Cariophyllorum lota $\frac{1}{4}$

Soli zwycraynej uncia . 1.

Oktu winnego uncij 6

Aqua pluvialis pulgaria.

W Galas drobno pokruc. Razem to
w fajko poktocic; nie odlewargi dobrze
zawigzai. Im dluzij na słońca albo w
cieple stai to bedzie tym lepszy inkaust
Wyzakie moze za czasem odlat j no nose
lepszorow wody nalac a zawdze poklo
cie juz sie do katamarra przydeje.
bo gummi na wierzchu ptywa.
Mozie bydz tego inkaustu na rok j dali.

Wino jak przednie zrobic?

Wzigi lot salis tartari

Ciepnu przedniego lotow. 3.

To wszystko smalc i zmieszac na masze
w pulgaria wina dobrego to wysypak g.
dobrze sktocic.

Z tego wina trzy albo cztery kieliski.
w słabe wino albo kwasne wlać j stanic.
Licz wino arcy przednie.

Notandum iż takie wino in suo esse ni-
bednie trwale nad dwa dni albo trzy
a potym bednie na nim ni by powtórko ja-
kai zaczym conoultum est masę z cukru
et ea sale tartari zmieszana Kewai y
Lopiero w ten czas wsypać kredy wreb-
bednie pic.

Notandum i to. iż krobę tart cukru
o cytrynę j zmieszal cum sale tartari
to wino cytryng przepachnie. Probatur.

Wino Węgierskie z Szaskiego jako zrobić?

Wziąć wienkow wielkich funt. 16
Pestki z nich powycinować a same ro-
zenki drobno posiekać.

Wziąć cukru prostego funtów 12.
j gluce go drobno stuknąć zmieszać z
rozencami j masę zrobić. Jz masę
wtorzyć w aniał Szaskiego wina w gar-
cy 30 j mieszać przez cztery dni j
ko w najlepszym cieple.

Potym wysypac sal tartari Lutow 4.
 niech tak stoi w cieple, w raz zamieszaj
 a jako już pocznie mocno wrzesciec ali
 as robic' to niechaj tak robi w cieple,
 przez pulchry niedzicle, i potym prze:
 koczyć akas jako najlepi przeccobuc'
 i kawatki stoniny wtowic' aby stodze
 konserwowalo.

Ad standum: jezeli by malo bylo sal tar
 tari (bo czasem nie swieze bywa) to po
 tym lot, albo dwa przysypai. Ale wre:
 ka po wysypaniu salis tartari czeka'
 i hydrien' bo to nie zaraz zarobi: ale
 tym przedy zarobi, im bedzie wiecej
 cieple a trzeba zeby ustawicznie jedna.
 kowe bylo cieple. Zeby byl konczne
 moie przydac Spiritum vini wedle
 potrzeby.

Modus scribendi occultas
 literas.

Amo Waigi kwaterek octu winnego
 przedniego dysztylowanego, wysypai do
 tego trzy albo cztery konce Lytargij
 aurei pulverisati. Moczyć to przez
 godzin 24 potym przez bibulę przecaduc'

jako najlepi szregc sie proszku by naj
mniejszego. To przewoze pisanie listy
Luzie

2do Wzije korku co potrzeba. Ten spadnie na
wzgiel i zetrze drobniuchno na proszek
Wzije gummi arabicum i to gummi rozpra-
wie w wodzie prostej, jak najlepi.
To wodę zaprawie proszek z korku, jak
najczemniej i tym inhanstem pisac na
piewniejszym białym piśmie.

3to Do zmarzenia tego czarnego piśmie
wzije wapna nie gaszonego przedniego
(Albas in defectu z wodą je warzyć)
nalaci na to wody. Alwipigmentu przy-
mieścić ike się zmieszać może kółka rasy
na koniec noża arby duro smierdziało
To shtoić kółka rasy Wiech to ustawa
się przez gołwin kółka nasćie. Potym
przez bibulę przecedzić a piorem ku
maly m namazawczy ułore pismo
to jest czarne marać pokazę się to
co na spodnie białe było napisane.

28
Relatio felicissimi Obitus
R. Francisci de Hieronymis, Soc. J. M.
Roma missa in Junio 1716.

Anno eodem, die 22 May, Neapoli in Domo
Professa, ultimum diem obiit P. Franciscus ista-
ris suis Anno 73. cum ea opinione Sanctitatis,
quam cum inter nos ageret, n' ming per cen-
tinuos Apostolicos in Missionibus Labores,
indefesso conatu, ardentissimi, zelo, mira etiam
in seculo alacritate susceptos, cum admirabili
animarum fructu, et ingenti animarum sua con-
solatione exactos, sibi comparaverat, sed e-
nam prodigijs, et singularibus gratijs, quas
Dng per servum suum in hac vita mortali
operabatur illustrem reddiderat. Quamvis
humilis servus Dei, omnia illa quaecumque per
ipsum Divina bonitas in bonum provido-
rum efficiebat. S. Cyri cui ipse devotissimus
erat et Sauris epus Lypsanis (quibus ut
plurimum utebatur in conferenda d'gris sani-
tate) adscribebat. Verum transmissis illis
quod in vita servus Dei magna et mira gesse-
rat mors ipsa Sanctitate viri eximie com-
probavit.

Dominica antecedente post longiorum
infirmiorem, gravissimam pectoris dolore
sed n' minori patientia, ac generoso animo
et devotam omnibus circumstantibus praeferit.

se die sequenti moriturum. Quas vitas mel
comediam finiam inquirens. Itaq' totu' illud
tempus residuum, in dulcissimis de para
diso colloquijs transegit, suu' S. Syrum s'p'is
invocando cuius etiam argenteam statuam
valoris trium scutatorum, milleum quam
paulo ante ex corrogatis eleemosynis con
fici curaverat, in suo cubiculo collocatam
esse voluit, ut tanto uberis suavissimis
cum suo Sancto colloquijs fruereetur.
Tandem die Lunâ appropinquante mor
tis hora, omnibz exesse iussis, ne quidem
excepto infirmorum ministro, solus ut a
nemine observari posset, Divinis rebus
vacare voluit. Absentibz itaq' alijs
Infirmarijs solus, ut tamen Patrem obser
varet, in quodam cubitali angulo sese absce
derat. Quibus Vir Dei neminem ad se
affectuum suorum laxavit habenas, de manu
singulari consolatione repletus, et conspicua
huc quadam celesti in vultu eius radi
ante agonizare cepit. Tam medico tempo
ris intervallo hora brevi ab placidissime ex
piravit.

Postquam Spiritum suum Deo reddide
rat, non visum fuit Superioribz per soli
tum campanarum sonitum mortis eius
signum dare, eo quod timendum esset, no.

populus re intellecta per vim in Domum
 irruerent studio diviniendi aliquid ex rebus
 defuncti tum ex corpore pia venerationis causa.
 Sed quam prius hora 22 ejusdem diei desinata
 fuit ad reponendum in Ecclesia cadaver in cu-
 jus praesentia more soluta Officium def. recitaretur
 Subinde divulgata subito morte Viri Dei, in-
 gens populi multitudo confluit ita ut am-
 plissimum licet Templum capere eam via po-
 tuerit. Nos tunc recitantibus Officium, loci
 sedendi deerat, sed ab ingenti turba praesepi
 via pedibus stantes primum Nocturnum ab-
 solvere poterant, cum etiam submissi a Pro-
 Rege eius corporis custodes Helveti Milites
 ad reprimendum populum irruerent, cui
 impetum via sustinere potuissent. Itaque
 nondum finito funebri Officio Nos tunc dato ad
 id militibus signo, expositum ante Aram
 majorem cadaver, fallendo prae turbam
 ex improvise surripuere, atque ad Sacellum
 S. Trinitatis deportavere: ubi febris
 cancellis clauso Sacello, ac bene munito per
 duos integros dies, propositum fuit ad da-
 dam consolationem assidue confluenti popu-
 lo visitandi gratia primum depositum.

Mortem piissimam Ven. Viri Francisci
 nec multa prodigia consecuta sunt quod

Deus ad indicandam ejus Sanctitatem
fecisse dignatus est. Nam præterquam quod
cuiusdam calce visus restitutus est dicitur, tres
pueri usu pedum destituti, per intercessi-
onem Viri Dei integerrimum receperunt.
Ita ut in medio Templo, abjectis fulcriis
quibus nitebantur exultantes incederent.

Filius Mercatoris cujusdam medio
corpore paralyti tactus, nullamq; membro-
rum usum habens, Sepulchro Sævi Dei super-
positus in præsentia mille circiter per-
sonarum, perfectissimam Sanitati restitutus est.

Sacerdos quidam longo morbo consumi-
ptus, se ipsum movere impotens, in Sella
gestatoria ad Templum nostrum delatus
et in Confessionali S. Francisci repositus
omni infirmitate ac debilitate remota,
suis viribus surgens, sanitati subitanè red-
ditus est ac Deo gratias actis lætè vegetèq;
domum rediit. Populus vero hujus miraculi
spectator, in Confessionale irruens, illud
in minutissimam frusta confregit ac dilu-
ceravit, quidq; pro se cupiens aliqua vel
minima ejus particula ditari.

Quibus autem ne quidem hinc sors obtigisset
aliquid de eo participandi ij parietem
ipsam cui Confessionale appositum fuit
vadere et latericulos ipsos e muro parietis
trahere nitebantur.

Ducis de Laurca filia minorennis quæ muta
surda, et ob contractos nervos unum pedum ma-
num despitata penitus erat, per intercessionem
eiusdem Servi Dei, integra sanitate recepta.
Sanctitatem eiusdem mirifice comprobavit.
Huius Mater Ducissa memor quod aliquando
a S. Francisco sibi quondam fuisset dictame
futurum fore tale tempus, quo ea plena sua
filia sanitate gauderet nunc illud vata esse
adesse tempus. Templum nostrum adit ubi ex-
positum adhuc corpus prestabat, longiori
orationi incumbit dum populi turba, vergen-
te, in vesperam die, dilaberet. Ad Proposi-
tum deinde invitatum enixe rogat, ut filia
sua male infirma, S. Franciscus exposito cala-
veri ad moveri possit. Ducissa precibus con-
descendere nostri censuerunt itaq; in predica-
tia regio sui familiarij Virorum nobilitatis civi-
ter. 20 et omnium nostrorum Domus nostræ
Propositi ipse manum demostri Servi Dei
accipiens, satis flexibilem plane, ac si viven-
tis esset, ea signum crucis in fronte puellæ
format ipsamq; cadaveri ac prope faucibus de-
tundat applicat. Res mira ad primam attractu
primam in vita emisit puella vocem ipsius.
Lani. deponeret in terra in qua reposita
confestim assurrexit atq; ambulare cepit
sensum recepit auditum. Exultans cum
stupore Ducissa Parens jubet quamprimum

Conquiri quod quod jam confecta invenirentur
Tabellas argentreas tanto numero quo pro
dus sud fura adalquare possent, appendendas
in signum grati animi sui pro tanto benefi
cio et in memoriam tanti prodigij facta a Dei
intercessione ac merito Servi sui Francisci
sed interim n' sine nova adstantibus domesticorum
Admiracione viginti delabz tantum argenti
Tabellis parvis ponderi descripto satisfacti est.

Rosam quod corpus Lemortui S. Fran
cisci attingerat S. Quatromani Sordis nrd
Sacerdos admovet Negoti cujusdam Domi
ni fimini Judicis Fiscalis ob nervos contra
dos claudo mox substantico prodigio san
tatem perfectam eum recepisse cum faul
tate gressus liberi, conspexit ipse dyg mul
ti.

In Suburbio Urbis Neapolitanae, die
Phiada persona quod ee per attacku qua
drati pilei V. O. Francisci a febre maligna
et lethargo instantance liberata est.

Plura alia his similia prodigia implora
ta ope Servi Dei facta ferunt. De quibus
ad vota et postulata Urbis Neapolitanae
Procepsus ab fminentissimo loci Ordi
nario demandatus est.

Roma in Junio 1716.

31

Solennis Beatificatio V. P. Joannis Fran-
cisci Regis peracta est die 24 May 1716
in Vaticano in Basilica S. Petri. Fere hæc
prima est quæ ritu tam solenni perageret.
Olim enim nihil solennitatis fiebat, sed so-
lum per Breve Beatus quæ declarabat.
Rituum in hac Solennitate observatorum
relatio est Typo expressa quæ minima qui-
dem attingit. Summus tamen Pontifex
huic actui non interfuit, nec solennisavit
quod mirum videri non debet. Est enim
de substantia Beatificationis, ut tantum
indulgeat et permittat cultus alicujus Beati.
adeoq. Pontifex tali actui præsentem adesse
non debet, alias non tantum videret in-
dulgere sed ut saput Ecclesiam ipsum cultum
definire. Unde soli non nisi Cardinales
qui Sacram Congregationem Rituum
constituunt, ejusmodi Actui intersunt
etiam faciunt cum omnibus Consultoribus
Sacri Rituum Congregationis. Fuere in
præsenti Beatificatione Cardinales 22.
Celebravit Solennitatem Archiepiscopus
Mysthanus utpote Vicarius Cardinalis
Albani Archiepiscopus Basilicæ.

Orationem de Beato Nostro ipse Summus
Pontifex Clemens XI dicitur composuisse
in qua utrumque Nomen Joannis et Fran-
cisci posuit quod et ipse ante Pontifica-
tum suum eadem Nomina et quidem eodem
ordine habuerit Joannes Franciscus
Albani. Unde affectuosius est Nostro
Beato.

Oratio vero praedicta est quae sequitur
Deus qui ad plurimos pro salute ani-
marum perferendos Labores, Beatum
Joannem Franciscum Confessorem
Tuum, mirabili charitate et multa
patientia decorasti, concede propi-
tius ut ejus exemplis instructi et
intercessionibus adjuvi, aeternam vi-
tae praemia consequamur. Per Do-
minum Nostrium etc.

Victoria Caroli Caesaris
Abienta de Turcis Anno 1716.
et Spolia accepta.

Magnus Vesivus in femore ictus.
Cecidere 85 millia Turcarum.
In captivitatem accepti cum Officialibus
485. inter quos sauci 300.

Tormenta majora 145.

Mostaria magna 14.

Farinae dolia 7500

Pulveris pyrii dolia 300.

Tympanorum paria 76.

Globorum ignitorum 1200

Equorum Magni Vergeri 4000

Majorum vexillorum 125

Minorum vexillorum 104

Orizae sacci 12000

Solidem sacci carad.

Arca pecuniaria cum 15 millionibz

Auri dolia. 3.

Palmina et Virgines 200

Camelorum 2000

Avenae curvus 1400

Tentoria 3500.

Facta Solennis gratiarum actio

Leopoli ad finem Augusti.

Notatu Dignissima de Serenissimo
Joanne 3to Rege Poloniam

accepta a fide dignissimo
meo ^{meo} ^{Palatino} ^{Magistro}
Antequam nasceretur scriptum quiddam in
opinione Sanctitatis in mensa marmo-
rea: Nasceretur Rex, vel major Regibus
vel Satorum Regni.

Ubi accepit Vienna Gubernem Saxoniam
suscepisse fidem Catholicam, libens in
horto datas pulveri, calce prepsit. Tu
venientibus ad e. Anno 1609. post
Palatino Dussiam et Radivilio, illis
liberas excusas pulvere legendas lectis
subjungens: Vos juvenes experiemini
regum ipsius.

In Festo S^{ti} Trinitatis natus in Vigili
S^{ti} Trinitatis Rex electus in Festo S^{ti} Trinitatis
reg. Villanovi.

3 diebus ante mortem supra piscinam
sedens ubi languere cepit accurrens
missima et aqua cordiale profudit in fa-
ciem dicens. Perdis me et Filios tuos
ad ille subjungit. Tu me perdidisti quia
Septuagenario meruisti prosequi.
Sicut in 7 septimanis post mortem
meam te Regno pellen dam, nec filius
tuos regnaturus.

33

Grodna cum sibi dixisset M^{ns} Pienig
zsk Palatinus S^{er}uadid: Redde nobis liber
tate civitatis progressu in conclave
solo comite Dⁿⁱ Wota. Adhuc a manu ve
stre arrepto pugione dixit: Si scirem ven
tu libertatem repugnarem, ex nunc illud de
manu mea tollerem.

Languens ad piscinam dixit Serenissim^{us}.
Non pisco pro funere meo contemplan
d^o edul^o a^uternitatem, et pro peccatis
meis contritionem.

Salvus in crucem extensus nuda cuba
hab^o humo hora integra.

Idem extensus ad parietem faciebat
manib^{us} hora integra.

Salvus ante mortem affrag parietem
dispositus a D^{no} Skosowski.

Nunquam licet habuisse completa 20 milia
Spensitz et tanta paravit.

Lozas quib^{us} se pro nocte cingebat
periculis sustulit.

Nunquam animosior, quod d^o v^ol
ad conflictum.

Kopia Listu Kardła JMFi
przesłanego przez ręce & Radcy Królego
Bonifratella do Krolowey JMFi
z Pysca dnia Jan. 1697.

Czasby też tych fochow, Marysienku prze-
przebrai, wzdych w już lat sześćdziesiąt ^{tych} meja,
Czato moje jeżere na karafalku, a wofeni
według lat, stroje z Paryża przywozię.
Musk na gymbie kilkadziesiąt, chciom
udai za Danig Marszałkowa, krowybyś
prababka bydz mogła. Dyrkto w pismo
siej smierci, w białych kamizelkach, w
białych kornetach, w kosciotach bywałis
Wf y bywasz. Byłas Wf u Sakramentek
a pijsznasz to. ale dla czego? tylko żeby
siej było, w owey bogarey kotarze rościęgi.
Temu brodnie kapucynowi, dajęz się Wf
zwodzie, że ci stwo przywrócet. Jęz w
jegoż w rękach karmil, krowy Doy nazni
cnył naturze przemienie. Nie spróbowa
toreś Wf, że wody one desperyjskie tego
czego lata niewai nie pozwalaig, Wf ni
przywrócily. Nie czyn z siebie Marysie
ku smierchu, dosyćs się nabonowata,
swiata dociż żarzyła. Wf pomnięz siebie
za czasow Łomoyjskiego y innie coś robi.

34
ta, co się cierpieć musiato: czasby tedy
do psokidy. Wf to mnie y dzieci zgubita
mnie do tego przywiodła, zem palta conven.
ta w niczym nie dotrzymał piędzdmiku.
czy pospółki skarby swoje przydadne na:
jednitem, Moskwie tak wiele prowincij
ustrypitem. Kociota Darnego y Gdanzora.
nom mggge odebrać, nie odebrałem. Tak
wiele razy zapędzałem się aby było wolności
jakimkolwiek sposobem zgubić a Dredzię
na koronę odstawić. PP Sajichow chca.
tem zwinować, za co teraz wpsytku nie
ładajaku cierpię, y odpowiedalem.

Wf w zawisłości z wyrazney, razniej
sz konwoksaciz zerwała, zwigzek w Litwie
zrobiła: o czym Rzeczposp. wie y bzdziez
Maryjienku w ktopocie. Polakow wadzisz
Wojewodstwa miejsz, jakos się nauczy.
ta zle ludzi zacnych traktować, pospół.
nować y afrontować, tak y teraz czynisz.
Nie bytoś to człowieka, krowogoby ty regu.
Zacy y honoru nie wznęła. Dzieci na
swoje kopyto wyewiczyła. Syn nasz Stan.
szy co teraz robi? Regis Wf za żywota
mezo nauczyła ze woysku koronnie
zbuntował dla gwaltowney Elekcyj

o czym teraz woysko nie myśli. Tatarowie
prowadził Cesarzem y Niemcami grozi
ze Szwedami na ustąpienie dwu prowincyj,
do których prawa nie ma, walkuje
Daw Wł. Lepiej temu pokoy, bo swego nie
dokażesz ani siebie ani żadnego z Synow
ani Leci na tronie nie szarżysz y nie
osadzisz. Płakow nie uswaszysz, obierz
tego kogo będą chcieli, tego z którym
Płocie, a nie Szwadom, będzie dobrze, to
go przed którym Szwadzi, jak przed Wł.
Czysławem dźcie będą, a oni zaś sami szu-
nować y kochać się będą. Lepiej Wł.
Dny dusze mojej, a uspokoy Rzeczpospo-
litą, uspokoy prywatnych. Sama zaś jedź
sobie przed Szwadzi do Przymu P. Boga
błagaj, nabierz siła pilnuy narowow
po przestani. Płaciec się tu Muszkiem
żadny miarę ciecpić nie mogą, y nie daj
bo y Muszki same gdybys w jakim klup-
worze bydr chciały, pełonieby pouciekły
bobys ich Wł. Ktuczył, a na ofszatek wygryzł.

Jana Krol.
P.S. Urodzonemu Prylupskiemu Thorgzow
Latyrewskiemu, do wstow horemu się
wzrostło było, proszę jako nayszydzły
oddać.

Epitaphium [#] Caroli Regis Suecici 35
D. O. M.

Cur mundus militat?

Sic Viator

Mirare bellator

Et si victor es, quo pergis audax?

Hic paulisper siste propestante gradu

Cujus si vera gloria est cognosce

Si vana ignosce, si nulla nosce

Sic ille ardentissimæ mediæ Africæ an Italij

Leu

Gothicis ignibus furens, tremenda
orbi facem ferens

Potentissimæ Suecorum Gotthorum
Vandalorum, Rex

Bipontinorum Ducum, utrimq; hæres

Tandem 22 die fugientis Anni

Mense Decēbri

Carolus 22^m

Gelidis Capricorni nivibus irrujto

Qui alienum quærens Regnum hæredita
rium

Sigismunde T^{ro} Polon. Regi
proprium post se directam
alium transulit heredem
ad Pultraiam a Rozdanie
se noscens victam

ad Fridricho & adram a Danis fuit
Sibi tumulum inibi tulit.

Vere alter Balthasar.
Cujus Nomen et omen Regni
manu Dei sublatum est

Non scribi sed sculpti meruit sibi.

Mare Thekiel Phares
Hinc disside heu Reges
Non regibus magis quam Regibus a Deo
Regna dari

Vosq; Regnantes a Rege regnantini
non a vobismet beati.

Sed per eum fortes, forti sua dextra con
Omniaq; pari pondere aequa mensura
Pleno dierum numero, vobis factis et reme
Et quod maximum est
viri

Si secus egerunt
Sibi propria demeritate
Sponteq; violentam mortem lucrari
hinc igitur

A victo victo, atq; vincente vinci.

Ex Novellis Germanicus 1724 1 gbris

W opanie citoruiek niobnaimy puzpiedt dopochu
anika prochy kupasae powiedziat demutrzeba
dwiescie kamieni posabi do sklepuogladac ydzie as
kupiuicy w scetkiz idna piersciem wozuut niobnaszacie
y wozabi pamienska mata corka gospodogzka postregla
to y oycupowidziata idie wozuut piersciem wpro
chu ktadzie go na stole w irbie maiee wotcedae
kupiuicemu iakiz wroci adumieie ze necheory
upusci. wozuut zaymuiciz sukno na stole
y dzie piersciem letat. res defert ad Magistratum
Zamykiz bramy y tapiz owego kroyatnatoru
nach puzgnat ze to wozuut na laiz uipochow
y spalenie miasta wozuut uipuzet ad Cara
Turckiego z adonyomi satukami napalenie miast
cesarskich akardy uin y uin wraiu y w rakornych
sukniach nieli by d rudy. y tym sposobem
spalili Bude w wozuut

Dway Zberali iabka pytaiedendougreje Uiele
maß K^s day mi idno bedemiat tyleroty K^{alter} day
mniekotz ty idno abedq oniat tytedwaraty coty
U³ day mi idno bedq oniat tyleroty K^{alter} daymnie
ty idno bedq oniat tyleroty.

U Tury baby iabka posedowaty idna to druga
30⁹¹ Wseia 50⁷ W^W yphie sqali pte przesawaty
akadanciu sigtaluzes tyke gr. to. 7 pogroszu.
idno p^{ty} gr.

Parlagosi pyfais pemie onasz 30 gr^{ty} K^W
alegdy oniat etytedmigi Coma y iefae pnt tyke
tyoty So. hebit 12.

Discipulus 4 Eadentem Carmen Compositum opede
monis ptepori clauds et illegitum ptem poma.
Oke del koto pedetoto mebra teporto.

W Deore alipimi pdu Gemicka. U glos La
wtaofki. heraherle az Zacherla Tupdisig nasi
W^W kuleyphie Regow Celofenim patiq dohuac
ig tseba tseba miedpiciac mē rpadq alex aprem
ekulenti rapient illas.

W Lanca carnaly Uulnora Wullegant. dowego
miedp.

I Wreptynski Dector Jsemylia dicit in Kefe
toni P^W Balerkowi oz hu kndicat berepfe
dicite

Albicki Bielicki Wigocki Kamecki Wew
minski Lobakowicki

Dequod Notab impok intercozaty I Balerko
wi oz cur or factis Kertor K^W cur Zapiat

Visitatores Provin: Polona Soc: M. 17

RD Decig Francig An. 1602. 26 Julij

RD Ioan: Argentus An. 1612.

RD Lambertig Pampilig An 1626.

RD Christoph. Grenzig An. 1639 22 Maij

RD Fabricig Bamfus An 1642.

RD Stanislaus Jerykovicz An. 1659. in Augu
et V. Junij

RD Ignatius Diestins An. 1639 1. Junij
et V. Junij

RD. Reinholdig Gest An. 1715. 8. Maij

Provinciales Polonica.

- RP Franciscus Streig An: 1579
 RP Ioan. Campanus. An: 1583.
 RP Ludovicus Mansellus An. 1589.
 RP Bernardinus Confalonius An. 1594.
 RP Hieronymus Wandring An: 1599.
 RP Decius Priverius An 1603.
 RP Petrus Fabricius An: 1608.
 RP Stanislag Gawronski An. 1614.
 RP Ioannes Argentus An. 1618.
 RP Georgius Tyszkiewicz An 1622
 RP Henricus Pichert. An. 1626.
 RP Gaspar Drurdicki An. 1629.
 RP Marling Hincza An: 1633.
 RP Andreas Gutterer An: 1636.
 RP Premislag Rudnicki An: 1641.
 RP Fabricius Bamfus An. 1643.
 RP Thomas Smaga An: 1646.
 RP Stanislag Szczytnicki An. 1648.
 RP Gaspar Drurdicki An. 1650.
 RP Stanislag Derzykowicz An. 1654
 RP Matth. Tomaszewski An 1657.
 RP Marling Olziewski An. 1662.
 RP Petrus Papiroski.

- RP Petrus Paczanowski. 1666 38
 RP Stanislag Wapowski Vice Prov. 1667
 RP Martinus Glinca An. 1667.
 RP Alexander Lorencowicz. 1669.
 RP Hyacinthus Koczowski 1672.
 RP Stanislag Branicki 1675.
 RP Bartholomdg Wapowski 1678.
 RP Stanislag Branicki 1682.
 RP Thomas Młodzianowski Vice Provinc.
 RP Joannes Hermann An. 1695.
 RP Stanislag Bieczyński 1692.
 RP Valenting Zueck An 1695. et Prov.
 RP Stanislag Bieczyński Vice Prov. 1696
 RP Tobiasz Jastowski An. 1700.
 RP Stanislaus Wdziemborski 1702.
 RP Joannes Kraszewski Vice Provinc.
 RP. Adrianus Miaszkowski.
 RP. Raphael Paczanowski. 1712
 RP. Reinholdus Pest Vistava et Prov.
 1715.
 RP Stephanus Szanicki. Desponsat. Provinc.
 ad. die Despons. B. formal Anno 1720.
 RP Martinus Trampczyński 1723.
 RP Joannes Juszczyński 1727.
 RP Martinus Dzierżanowski 1730.
 RP. Ladislaus Zoltowski 1734.
 RP Thomas Lichtencki 1740.

R^t Thomas Dunin 1743.

Ann
dum
plo
and
ree
men
Fae
im
hab
labo
sho
pro
it
Co
vi
Fa
Lu
w
in
Pri
n
A
Re
in
Ch
B
ux
co
se.
re

Anno 1603. 22. Junii in Festo Pentecostae
 dum Sacrum haberet PP. Petrus Kung in Se-
 plo Nro. circa Communionem illa verba stridula
 audivit. De tibi pignus amoris mei ergare
 recipio te in unitatem corporis mei ut sis
 membrum meum et pars mea inseparabilis.
 Facio te consortem hereditatis meae, capite
 investituram, et implebo quod promisi de tibi
 habere ut hanc habes viaticum curae habeo tibi
 labora habes solatium non despera nec in
 his et tribulationibus. Haec verba memoria
 pressa post Sacrum manu propria descripsit
 et ad mortem usque servavit. In Hyst. p. 104.

Concionati sunt in Templo B. S. Michaelis proce-
 rial. P. Christoph. Piasecki et P. Valentinus
 Fabricij multis alijs e. Nominis pro tota
 Quadragesima et Adventu subtitulati sed
 vocati ad Regem Pr. Fabricio ad inspan-
 nam et minas Ducis Zbaravij Consulto
 Praev. coacti est dare cathedra P. S. Domi-
 nicanis, et Academiae concurrentibus.

Anno 1604. Excellens Dñs Abrahamus
 Renenberg Consul Praev. cui Summa Patronij
 insinuatibus duntaxat in Summo globo variis fan-
 ctis collocans Lysiana patriciam duntaxat
 B. Stan. Kozka cum eius icone apposuit.
 Uxor Dni Martini Kazik Mercatoris Praev.
 covienfis aliquoties abortu passa ubi vult
 se laturos filio nomen Ignacij enixa felici-
 ter filio et Sancti Patris nate.

Anno 1619 cum globus supra cuppa Templo
Pervi fidei impenderet ingens mascotum examen
viam circumcedit ita ut via scopis ab altissimi
propelleret. Sequenti die columba candida in eo
dem loco scart. Vane omen explicatum.

An. 1622. Ingens nocturnarum numerus advoles
Cracoviam fuit praesagium pestis subsequenter
Joan. Terzynski Offic. Praev. excommunicationem
tulerat contra P. Angelus non Concionatorum
pro veritate iussit hanc Praev. promulgari die
Sancti Spiritus in Templo exultantibus
ad id etiam nisi advenisset qui ex diffusa vultu
lucrarunt passus de id iudicium. Mundy Aplici

An. 1624 Virgo quaedam Cracovia febris et ca
lido morbo correpta 22 Junij isto facta ad B. Ho
sini liberata illi beneficium praedixit.

Anna Jagellonia Vladislai Jagellonis principis
P. Bernardo Golinski Segismundi Rex Confesso
rio manum Catharina decessit ad cella J. Bar
barae ex qua duos digitos misit Neapolim P.
Bembris.

Anno 1630 Dux [redacted] infensz suis
fati libidini vacans [redacted] in vicijs eius non
ha ignem concepit die [redacted] P. Ignaty et ian
ver exultat [redacted] valede in igne.

Anno eodem P. [redacted] [redacted]
3 annis pene Stanislaus Princeps J. S. S. S.
Sandoni in Casinis manens ipse Parochus pro
ubi exierat Dimissorem impetravit sed
mox facti paludibus regressu perijt non in
perravit. Rediit Cameraco Dunavogradum
Confessor in melancholia incidit dicens.
P. [redacted] jam Confessionem sed adhuc ante mor

tem peragenda satisfactio et laqueus ut solet
locare attendavit sed hoc a Superveniente
liberaty cultro et clavo majore in viscera
salvijo. Facta inquisitione privaty locolano.

An. 1632. Imago B. Stanislai in subur.
bio Lublinensi flevit. Pater S. Patris nostri
qd. inviderat in Onica qua post Pentecosten
ubi Evangelium. Videns fivi dare flevit.
Matri interpretati sunt ablatem hunc fuisse
ex Scholis nris interdicens praevia d. 1632
anno sequenti evenit.

Idem eodem anno. 9 Junii factu ad S. Bar.
bara cum Imagine eiusdem adveclade.
ma Miraculum de fide Inquisitio.

Anno 1634 in Sepso Nrois 3 Mart. Jagoni
in Templo nro S. Petri Nofris communicantibz
ex masubz Statua argentea S. Petri, liber an
gentes decidit ac pendens permansit nec ad
altare pervenit. Ref. In vicia est prodromus
se Scholam phibitionem hoc anno factam.

Anno 1634 prodegit liber in majori Co
lonia a sacerdote Gradueki. in fide eius
de d. Quomodo in quo B. Stanislay proba
batur egerit ex fideitate nobis et Sepulch
in Templo Nosocomij S. Stanislay. Partit
falsitas ex Testimonio P. Warszewicki cor
narentis B. Stanislay exes Septimo P. Karza
et Wysoczi qui immediate post morte Be
ni vententes Roma Sepulchra viderant et
Andrea. Adde nec Tempus fuisse S. Stan
islay cui illud fact. Illisq. quibus erat. Non
fundament Anno 1630.

S. Laurentij P. Karvski aliquot mensibus
morbo antecedentibus vi dolorum variorum et qu
vium prope levamen eorum ad petere dicit
ad imagine crucifixi statim occulto quodam
impetu, ad 3 citra verpafus vobis adus
illud se vocibus compellatum ab Imaginacardium
Quid rogas levamen, an n' licet mihi recurre
facere quod volo? Sustine quod patere Ego
tibi dabo eam patientiam quam nemo supra
re poterit. Compertum habere in maximis
morbi angustiis n' fuisse questum magni ani
mi Patrem de sua afflictione.

Anno 1663. Crucif. ferrea & grana pro
inspicis Templi S. Petri imposita
quodvis constat flor. 30 Camra fl. 83
pura una deaurata cum alijs expensis
constat flor. 398.

Globi deauratio supra Paternam con
stat fl. 222. Deauratio crucis b'ndi
pro globo fl. 35.

Thomas Murarij qui ex frontopini
cecidit Sepultus in Nro S. Templo.
Abj. perfecto opere tractatus Scheniffim.

Curiosa ex Libro Joachimi Pastori
de Portugalia 4 milliones pro frumento
in Galliam vehuntur annis singulis
Perripit Gallia pro frumento a 50000 annis
auri. Et vino redditus 200000 annis
Archieppus Tolosanus Primas Hispania
perripit redditus 200000 aureorum.
Salina Hispania praestant annu' hauri
93 milliones maravedi.
Decima maris a mercatoribus praestant
70 milliones maravedi.
Regnum Sicilia quotannis redditus praestat
875 milliones.
Status Flandriae et Burgundiae va-
lent 700 milliones maravedi.
Redditus chartarum singulis annis
20 milliones maravedi.
Redditus panni 20 milliones maravedi
Omnes partes maravedi, quae a Du-
cibus Hispaniae colliguntur accedunt
ad summam 83 millionum, 49 milia
aureorum, seu 82 milliones.
Ordinarij redditus annui Regni Fran-
ciae 40 milliones florenarum
Cum extraordinarijs 60 milliones.

Ex Francis Franciscus Archiepiscopus Episcopus
Abbatibus Curijs 18 milliones 200 mil-
lia florentinum.

Redditi Regis Scotiae

Iuxta Botenun 100 millia coronationum
iuxta alios 100 millia libraru[m] sterlingu[m]

In Italia Officia hanc venalia
Officiu[m] Palatii ^{nam} aureoru[m] 2900.
Secretoru[m] Apostolicoru[m] 1700.
Secretoru[m] Apostolicoru[m] 1300
Cubiculariu[m] Ap[osto]licoru[m] 9000.
Secretarij Apostolici 800
Guanizzarij 1.700.
P[ro]mbo — — 1900
Equitis S. Petri — — 1500.
Equitis S. Pauli 1600.
Equitis del Giglio 500.
Equitis in Dy 500.
Equitis Lauretani 500.
Archivi Officij 2200
Portioni — — 800
P[ro]sidis — — 600
Salis conditura Rema quotannis
ad rationem refert 8690 coronata

Tributum frumentarium 21333 Coronatos

Postquam Magistrum 500 Coronatos

Sedes Apostolica ex omnibus suis Provinciis
et ditionibus annuatim percipit decies
octies centena millia Coronatorum.

Redditus ex re molitoria, Mantuae praestant
36000 Coronatorum aureorum.

Jura piscationis Mantuae constant
3000 Coronatis aureis.

Redditus Principis Parmensis majores
sunt quam 400 millium Ducatorum.

Respublica Venetorum percipit quatuordecim
ex omnibus Partibus tempore pacis 2.
milliones aureorum.

Ex Urbibus quas in Italia continente
possidet, octingenta Coronatorum millia
Venetiarum Civitas, a diversis portu-
ariis et vectigalibus percipit 70 millia
Coronatorum.

Ex vino aureorum 80 millia

Ex oleo 6 millia. Ex mercibus portu-
arum 100 millia

Ex allatione mercium 40 millia

Ex egressu mercium, 38 millia

Ex vini portu- 20 millia

Ex carne 30 millia. Ex fructibus 60 millia.
Ex liquoribus 8. millia. Ex melle 8 millia.
Ex Urbe Patavina aureorum 14000
Ex Urbe Vincentina aur. 36000.
Ex Veronensi Districtu 90000.
Ex Briaensi 100450.
Ex Bergamensi 60000.
Ex Foro Julicensi 30000.
Ex Tarvisina Civitate 90000
Ex Dalmatia 10000
Ex ipsa Urbe Venetiana 394000
Pro Serico quod conficitur, singulis annis
500 millia Coronatorum
Ex Insula Florentina ultra millionem aur.
Redditus Ducis Sabaudia ad 500 ^{accipit} _{amb. millia}
Vectigal salis 50000
Telonium Susa 24000.
Vectigal mercium generalium 18000
In Aulam Ducis 60000.
In Ducis Conjugem 20000.
In Tivremes 22000 In Donativa 12000
Summa impensarum 380000 aureorum in illa
Redditus Germaniae 300000 Imperialis
Electori Palatini Rheni percipit
400000 imperialis.

Archieppus Moguntia 30000 Imperialium

Archieppus Treverensis 60000 Imperialium

Marchio Badensis 40000 Imper

Archieppus Coloniensis 120 millia imper

Princeps Bavaria, decem centena millia
valent tota ex suo statu percipit.

Episcopus Passaviensis, 40000 imperialium

Archieppus Paltraburgensis 200000 Imperialium

Electo Saxonia ex suo dominio quot
annis decem centena millia imperialium

Princeps Brunsvicensis 30000 imperialium

Duces Luneburgici 300 millia imperialium

Archieppus Bremensis 60000 imperialium

Princeps Mecklenburg 20000 imperialium

Electo Brandenburg. decem cent. millia coron.

Episcopus Viterburgensis 300000 lateranum

Episcopus Bambergensis 60000 imperialium

Archiducis Austria 5 milliones quatuordecim

Rea Hungaria 224 millia aureorum.

Austria singulis annis Archiduci red.

daty proffrat 533334 imperialium

Redditi Regis Danica, ex tribus ejus

ditionibus, vectigalibus, Bonis Ecclesiasticis
conveniunt ad summa 600 millia coronatorum
imperialium

a singulis navibus Sundam transcurantibus
percipit 4 imperiales Una die transcurant
naves 200. 400 alij 600, pro religione
Sauron a singulis, imperiales colligunt
Summa 50 millium.

Reddunt Polonia affirmantur ad 600000
Coronatorum Italicozum

Prævia Palatinarum abundat auro
argento plumbo cupro ferro, marmore
alabastris Salsifodinis

Suecia ex solo die q̄ duabus v. vrbz
eniz fodinis 30 millia talentorum percipit

Reddunt Moscovia, iuxta aliquos
22. milliones.

Nully reperiri p̄t Principatuz simili non
mondi copia dicitur q̄m Tartaria

Terra questannis 8 aureorum millionu
exigit ex quibz 6 Crozarum duo recendant

Præterea exigere Imperator solet
160 millia aureorum ex tributis et pen-
sionibz diversorum Principum.

Constantinopoli, incredibily auri
et argenti vis ex spolijs tot Regnu-
rum coacervata custoditur.

Persia Monarcha aliqui 3 millionu
aliqui quinq annuumerant.

China inter oēs mundi Regiones ditissima
Redditus Regis Chinae ad 26 million. annu
in annum. Ex ipso salu. veedigali, quodamny
Rex 24 millia coronatorum accipit.

In Provincia Pegua Rex duos milliones
240000 subditorum habet

Ex Provincia Canton 3 milliones 600000^{annu}

Ex Blam 2, milliones 200 quadrag. millia

Ex Cinsay 3 milliones 1300 et 45 millia

Ex Susan 2 milliones 50000

Ex Solancia ubi Rex suam Sedem habet
6 milliones 9000 millia

Ex Kansay 2 milliones 13000 et 5 millia

Ex Cuyram 3 milliones 800 millia

Ex Ankeo 2 milliones 840000

Ex Hunan 1 millionem 200000

Ex Canton 1. milliones 944000 millia

Ex Quicheu 2 milliones, 340000

Ex Hequeam 2 milliones 244000

Ex Fancij quod est minima ex 15 Insulis
1 millia 662000 et 500 Sangu. hominu
numery Regi Chinae tributa solvit

Rex Japonia ex sola oryza, 2 milliones
percipit exceptis alijs muneribz quod
reliqui Reges et publici Praefecti offer
re venentur.

¶ In Mandia Idem inscripsit Autho
Belgium orbis annulus est
hujusq annuli unio Hollandia est.
Belgium mundi oculus est
hujusq oculi pupilla Hollandia est
Belgium orbis nemus est
hujusq nemoris cedrix Hollandia est.
Belgium orbis gaudium et theatrum est
Hujusq theatri delicia Hollandia est
Belgium orbis castum est
Hujusq Casti sol Hollandia est
Belgium orbis Regina est
hujusq Regina corona Hollandia est.
Ex Prasmo Rotterdamo

Valedictio
in Imagine B. V. Mariae quae Seren.
Joannes B. Rex Poloniae sua unica
filia, Teresa Kunegunda dedit
dui Mat ad suu sponsum Serenul Bava-
riae Principem Varsavia expedivit
Anno gbris 1694.

Ergo felici meae nata gressu
De domo jam eam Patris, et tuorum
De sinu Fratru Patriaq charos
Linguae penates.

Sit via fidus Socrus, Polorum
Rector, et terra, manus ille faustum
Præbeat ductum, Superum beatos
Quæ regit aces.

Lancium Iesu latus innocentis
Te cavernoso capiat recessu
Te Redemptoris foveant sanata
Vulnera Christi.

Mater et Virgo tibi cum Patrone
Adsit auxili, meatur umbo
Te Marianus, solidet Paternum
Agide scutum.

Perge securum, præcane fideles
Angeli gressum, simul insequantur
Fausitias et pax, faciantur virtus
currere calle.

Integrum Divos Lechia Patronus
Quos colit Regnum quibus et redimij
Nepha se totam domus obsequenti
vertice subdit.

Hi Deum pro te pariter precantur
Donec ex illis tibi quas sacramentum
Gratias flamen solet e benigna
Spargere destra

Prole sis felix, habeat amatos
Filiis; nostros videas nepotes
Hoc vovet matrens Geniter precanti
Corde Joannes.

Idem polonice

Twize g dzie niesie fortuna ciz twoga
Z domu Rodzicow Jedynaczku moji
I z domu braci za wyzyszte praj
bierz sig do drogi.

Niech ciz ta w swoim ystpe konzysztam
Prawa, naturze nieku, ziemi morzu
Wszekmocna rka, w ig wspy miłosciwin
wiedzie szersztwin

Niewinny Jezus, dla nad krzyzowany
Niechay ciz wezmie w swe otwarte rany
I niechay szere zastania y zbrni
z dobroci swojej

Panna y Matka za wiczym przymie
Niechay ciz sklada niehefkim ^{vzem} ystke
I twog wyzysztu, na kazdy ^{vzem} godziny
z macnia Janinz

Spiesz mi chci droge bespiecany koruiz
Zatohy oraz wierne postypung
Koruyi cię datu w moc zrzędenie Boze

Anieli Swoie

I Koruyi w Polzrocz chwata wickuista
I w Koruych dom nasz opiecie koruyta
Niechay cię strzegę Patronowie Swięci
Zycze z mey chęci

Za ich modlitwig, proshy y przyczyny
Wszelkie cię niechay przeciwnosi mny
A Bog obfite szczęsicia, taski, dary
zleje bez miary

Błogosławienstwo, co go w Fortkach w Synu
Udziała Niebo, mney w ramyech krajinalke
Zycze pocięchy, z mych wnukow z mych
dzieci
Ociec Jan Wreci

Composuit P Bastochowski

Responsum Illm^o Donhoff Episcopi
Premislensis, Cancellarij Regni ad dadas
Sanegyres a Societate cum Cathedra
ingredereur

Si ad mensuram affectus mei, erga dilecti-
sissimam, et in minima Maximam Soci-
tatem Jesu, respondere vobis vellem. Id
Rudissimi; ser mihi in linguas evocandi
esset aut linguas substituendum.
Nullus enim Felicitis perorat, quoniam cor ora-
torum, nec diuertitur ulla linguarum, quoniam
amoris: corde et amore loquor, ego ad
vos, quem ab infantibus prope annis
adlicite fovisti, et honestissime litera-
rum studio, Magistri orbis, in Polonia
et Roma instituti. Athenis non usus
alijs, doctissimus Socius Jesu Palladi,
secundum Deum debeo, id quod sum
et quod in Episcopum usque creverim,
irrigatio vestra fecit. Hoc quod in
me celebratis, vestrum est. Tuderis
vestri, in gemmas infusa, meae concre-
verunt, calami vestri ad Regni calant
et aquilas prodegerunt. Pia ad Deum
vota, et singularis in me affectus vestri
Ecclesiae Patrialis me conferunt.
Ergo dum me ex toto vestrum habetis

ita de grati animi mei, ita de debita
 venerationis officio, laborum vestrorum
 circa me supponite, me nihil in vita
 magis curaturum, qm ne ad horrendum
 illud, et generoso pectori incongruum
 deveniam exprobrationis genus.
 Ingrato nihil terra deting feret.
 Habebitis semper cum Religioni vestrae
 propitium, cui ut talis epus dedistis.
 Delebunt semper ea flumina gratiarum
 ad fontem caputq suu, unde proma:
 narunt, et vobis Paternitates vestras Re.
 verendissimas Principu desideraverant
 vobis Ministrum Regis Cancellarium, eiusq
 opem ad vota vestra experiemini. Ita.
 rem ea utruq. Interim dum ego, educa.
 tionis vestrae et geminae liberalis pro.
 fessionis officij in hac publica Nobilitate
 sinuorum virorum coronam profuse vestrae
 praefatio, vos apud Supremum Sed. et
 mei spe n. ledignemini, pro bona ad.
 ministracione Pastoralis Officij, in
 vmemendis Sacrificij, advocati.

Littera B Stanislai Kostka Viennae ad Ernestum
Perillustris ac Magnifice Dni Dni ac amice observandae
dyspome

Plurima sit Salus. M. D. C. LXXII. ego iam beneficio
D. i. optimi Maximi et orationibus Matris D. i.
Virginis intercedentibus sanus mediocriter Confe-
ci. Deus meus et mater mea plures mihi Cruces
Socias in Via dederunt. In proxima Via Viennae
aspexit me oculi mei duo quibus ego Cognitis ad
proximam me Sylvam recepi et sic eorum impetum
elusi. Superatis multis montibus et sylvis circa
meridiam dum pane reficere festas Vires adlimpi-
dissimum fontem secutus equi, apurgo equitarte
circumspicio, et ecce Paulus Frater equus spumat
vultusq; fratris sole ardentior, hic ego in quanto fu-
erim terrore quid putas mi Erneste? Cumq; mihi
modus fuga ejus impetu ereptus fuerit Steti
resumpto animo, propius ad equitem aucto eleemo-
synam Supplex peregrinus rogo, inquit ille fratrem
describit habitum Corporis, Staturam, Vultum ait mi-
hi Simillimum fuisse. Respondi prima luce eum hac
transire. Ipse nihil meratus Conitatus Calcaribus
equo mihi Nummo dejecto, Uram aucleravit San-
ctissima Virgini Mariae matri meae gratis solutis
ut insequentem bitarem ad proximam me specum
recepit in ea tantisper commemoratus repetii iter.

48

Accipe et aliud malum. et quibus necruibus Iesus
meus donat uel hinc discere et laudamecum eundem. In
uiribus et pagis Conciliarat Frater pecunia Vigiles
adportam, qui profugum patem notarent examinarent
interciperent, Sufficiens descriptio eis omnibus data. His
cum angor exeller ex ordine Societatis Iesu Vienna
Dilingam ex majorum Nutupergit, ab ha agnitus
explico causam illis, Mutati habitus, fratris insequen
tis obices quos intellexi in portis oppidorum enarso.
Quareat eo assumptus primas et secundas Vigilas
elusi in Curru. Dilingam me ueripet, nisi Animus
meus nefari et pati pro Iesu meo in Via Cupiens
contradiet. Tandem superatis tot malis Dilingam
perueni, ubi a Patribus Societatis Amantissime
acceptus, ibidem ad Prouinciali presentatus, a
quo spem desiderate admisionis obtinui. Mi Erne
ste si scires quantis animi gaudiis gestio inter
Caecos et Scopas Calum mihi est Rogate ubi pa
sentem Epistolam Acceperis ora, ut me pluribus
afflictionibus crucibus Iesus meus dignetur a
mare, et inter Sanctos suos seruos peccatorem ser
uulum habere. Et tunc Ernestus Constant in tua
Sancta Vocatione ego ad lumina Apostolorum non
obliuiscar tui Perillustris ac M. Dominationis
Vestra Amicus et Servus

Dilinga 20 Ianuarii 1566. Stanislaus Kostka.

D. Nuper festinantius accinctus ad eam de
scenderam ad eam Noctam Sancta Barbara Vale
dicturus ei breuibus precibus Cibi et disciplina
quam deo extuleram Meum Manibusq
prensabam reponi ad dexteram partem in
Angulo et oblitus sum. Mi Erneste Saluta ame
illum Cubicularium meum qui Arcanorum Nostroru
Conscijs est iube ut inquirat, utatur eis et oret
prome.

Ultima Supplex instantia

Dobroskich Ultima instantia Sadow

Proceio Krymonatom Torunskim

Od Kollegiu Torunskiego pates. J. Labonierza

Wiaruszkowskiego Soc. M. ore publico uniuersita

21 sbnis 1794 pod etas. Leyonu. przy absyteneyi An

Genelera iowi i Biskupow i Senatorow iu Sadow.

Jasnie Wielmożny Meisania Gauderza Jasnie

Osmiaceni Jasnie Helmaeni Mitosciu Dobry.

Kiedy Inkwizycye Torunskiej Niezboznosci sa od

dane, kiedy Criminales pena zelozijomo Patrocinii

ewinkowane, gdy honor Boski, Matki iego Najswiet

Stey P. Labonari Polflich y Niebaczego Magnis

Atlantibus ad ultriem Uindictam iest Z. Tozony

Mawam y ia Sacrapersona pro sacro Argumento

in sacratio P. Sprawiedliwosci P. O. Dobrodzie

icow naszych mitosciowych niepretendujac Dnia

49
Cause patrocinar i, bo tey stuby tute fulitur olimpo
ale abym mogt erudum venire efflendo dolorem. Prawa
iq przymie lachryonisq per ora disenti. Wotaiq
Iustitiam Iustitid. Iustitid Wotaiq y Zebrze Kes Catholi
capo Catym chroescianostwie Kes politiesa po W. Sythicy
Europie. Kes Catholica et Politica Wtym krolestwie u Szechu
Krola Pana Etoremu Wiara Katolika Korony data. u
Przeswistnego Senatu oktory mprawd Ziewe to elogid
Senatores in Polonia ii sunt, qui Romae Cardinales,
Rei sacrae Statores et Politici. Popewiq Wotaiq y Ze
brze u Mayias niep Zey Drecty pospolitey Wiktorey seruu
gt qboko radiatum Urbana & Oraculum. Domini
Poloni tamdiu liberi, quamdiu Vere Orthodoxi ubi
enim Spiritus Domini, et libertas. W Zak Weyza
w szypocaley Europie krolestwach Florentissima
olim Respublica in Absolute Dominationis Mo
narchias et Monarchiarum ^{lectary suffragio} Convertere cepunt.
Lippig. Zebrze naprzod Kes Catholie sprawiedliw
sci S. Mitorcni Dobrodzieci. W Zanowanie Ciesc
Cultus Dulia S. Obrazow certysimud to dogma
artykul to prawd Ziewey Wiary Naszey. bo in Ori
ente od Zencow Leonow Traurykow y innych
Iconomachow Cesarow Niezbi Konych me clen
nikow krwiz aburde Wyprotowany. Artykul
Wiary bo millionami Ludow od Bogopotwierdzo
ny. Niezspominaminnych Wtym Przeswistowym

Trigstwie Małowieckim przelotę Wafy Wisty. In
cek pod Włozgodem Kamienną Statuż W Matki Su
chynoga przenieść Z tym artykul em Wiary Super
elementa elevatus, ato iako Uremy, aby był to bol
skie aniele od Tatarskiej Uchronit Zebrywosci.

W Matko Boga moiego, Na Tatarskie w Toruniu Na
padlas Poganstwa, oto cig bezbożni deper rabia,
na publicznym Nosie iak Złotynek pala oto cig nay
miewinnicy, Za y Naydysta Panno Z Polskiego Mia
stallypniecaig Skliterated ktoremu Zestepz Man
cinellorin et cur me nonlocas Regiam Polonia Cy
lisigstutwoia prawdzi Prophetia Ecce enim ex hoc
beatammedient omnes generationes oto u Pol
skim poddarstwie ludibrium oto u Torunianow
pożer Poganstva soboty, Skatgrych iuz nieragina
Polonia aleimpisimo Plebei dehonestamento
Diewczka na stos potępioni otoig blasphemibto
gostawig. Ratusz sig Trewoła Pani Wszak Papiskanie po
wiadaię Zechratu me Z Opajerski. ogłozy! o izzyki
niepoganykie nieludzkie niebestyalskie. Nie Poganykie
bo machosnet Walkonanie + Wielkiego Pronska
Matki, y niepokalanie pocretę piżde, nielzy. nie ludz
kie naygrubsi wskorychtylko lumen Naturę nie
ewangelii siuntellabat, po Zeci w Sawoim Barieotnym
Dianom ob Uirginitatis Reuerentiam exespiuoho
nowego Zes Zli. Niebestyalskie bo pier na listnego
Pana nielaksig zLui przedko blaskoschy furorrem

50
wim hamie, poredzay na oszpanego Mendyka Sze
ka. Mitoscian Dobrodzieie, Niech tu accensum ignem
accendere, bo sercagoreiq Panskie altamentepereennat
dawne y Lawe ze swiete Zielonychlat w kongregacyach
Iuramentum. Neq; peronipsum ut ameis Subditis
Aliquid Statutum honorem agatur. Sodales Strimariani
Toruntanie Wasi to poddani. Toruntanie Wasi Mu
nicipes, Wasi liberti, et improbitissima licentia liber
tini. Niech Kazdy ad Veraces Conscientie pia tabula
apellue, ieteli in rebus dubiis in angustis mari
aminvocando, pomocy sie odbierat. iakre mo wie ty
dziemy do godziny Tomierci Sub tuum fidium Con
fugimus, ieteli honor iey od nas obrony miec nie
bedzie. Artykul Wiary Wenerayz obrazow H. Lo
Cudo anych Mieczech gdy ie o szompoboznymoturesa
iz obsepa demonius Corpora krzyzta ziait ludzkich
Uiekaiz czuiz polz nich szentempivum potentiam
Tomielze Torunskie chartemopetane duze oto iena
Ietuki Siekais ro dzieraiq, polz smacmusz plus
potest Daron in homine Contra Deu quem in se ipso
bo Diabet dypputuiet z d. Michat em d e mayri Corpo
re non est ausus inferre iudicium Blasphemie, atz
nie swistozy Bog, Nieswistozy Profha matka Nizeli
umartego Marysz La Cielo. Coim szizte obratzy Wiare
dimoniatisty nie tapaty do szekt nieprawdzity La
prawdzie Nieka zaly Mitoscian Dobrodzieie o cty
wisteto documentu Biesnoskiey Poganskiey Toruntan
now.

Złoci Łe same Religiję katolicką Zhanbię Złoty. Zpro
Janowac chiełi, rakoż Zhanbię Złoty Zprofano wali
Citedy H. Reges Z Bogiem kroluicy Coram Majestate
Sedutego, utychker. Zy im /nadziia W Bogu /conreges
bedę et coheredes gloria /ciposze o /sprawiedliwosc
Proxi Bog Ukrzyżowany y odietę przelz Fortunianow
Wyciagarekę porrigite iustitiam Subleuate iudicio
Wsta Bog Ukrzyżowany Super Numerul Dubnerum
addiderunt. Złoci Złotyńska Nakalwany iuz nad
ukrzyżowanym Scuire przestata. Słepa longiorow To
kumskich Zapalety wose nad tym sig pastwoła ktorego
złoty wose y Maty oierzumne czuty. Redundat na Bo
gay na Matkę jego na swigtych ta igrominia ktora
Zuchwali Fortunianie Obratom ich weterbancie Ukrzy
nili. Wszak Pomożeni tyłke quidomy Paul Starogo pta
sca /stuka /wart ab /utraie /krolestwa /karsed
oier / Scidit Dominus Regum Israelate hodie a
przeig plus est. Statuem Cesaris quam bestem luto
aspersibe. Velleig Wszak terrene majestates łajhę
nois Crimen Wobratkach swoich Widykuicy. Coby
dżynili Zkatoликami a catholicis Principes Za swoich
Portretow od Katoликow Uiolacyz Co czynig /swoigtołli
nie /Mhodon. Reges etiam Umbra regum timen
da honoranda /sprig Wszak W Wapku Ciuiliter umie
ra /dzi obrat im infami ligora prostituis. Sculis
Celebrandus /tudańke przelzły /krol /Francuski /U
uente /nostra memoria na /Genueńskie /Miasto

51.
Izomafuety picy Bomb Uryznie Kazat y krzywego
sci in Abominationem desolationis Z bombardowat Zato
tylko zelientiosa plebs herby iego Zhanbita Totem.
Lubo tylko Francuskie lilie terrena Majestatis. Wone
kemi, Straty J. athera Majestatis Sa charaktery. Ste
watedy res Catholica, uieka is ad agylum Sadut ego
Nadrad La Poy Millionami Cudas obratko w Ozrocho
wskiemu, Ze Roganska duwaraty cigty orka. Niech nad
godzi Torun Matachowski honor ostitutione kofis
ta, ktorego ad Blasphemias abutitur, Niech nad godzi
Swistym ostitutione Swistonie, ktore poradzi ayom.
Panom Swoim Katolikom poduzierali. Zetas beneפי
um est laboris non pona, si ablata tantum resti
tuat, Niech nad godzi Torun Uniuersa rei Catho
lica per extinctionem publici exercitiu Sekty Swi
ey, Niech nad godzi per exitum Rady Kantow Jeto
rych Sktadki y Tey Katolickie karmie godziwae
musdy. Niech nad godzi pa Zeto aby ta sekta ten
fiat Se serua non liberam non Domina. a deloy
Zhu felle ornie cone Nepe ich o cty Venient in agni
tionem Veri luminis, godz ethnici et Judaei ad
fidem inuitandi. Harethi chal cogendi Laug. W tym
punkcie ony on misereri et Coanivere est macla
re est pendere..

Zebrae sprawiedliwosci res politica. Mitosian
Dobrodziwie Wsialkie Magistraty powinny byc
forma gregis Candelabra lucentia Sal populi

ut sapiat, idea pacis ut conformiter vivat Magi-
strat Torunski deformatio gregis Cui et Ducis
Cacorum, Magistrat Torunsi infatuatio populi
turbida Babylon tumultus Causa Principalis et
Causa omnium Nequissimorum Causatorum in
Sinopsi mensuris, przed tumultem nadwie godziny
Zamknac katedrali Bramy Miejskie y kramy przed
tumultem kule y prochy rozdawali, przed tumultem
kwatery pod Kommandor, Raycow Lorraine
pod Schopem 50 talerow cum aronis auszylu y to
wskloaterach samych tytko Heretykow grekatoli
Kow Mieli, toe wie nasobrony Katolikom Toruni
tomy studentom ut tumultie dost Zelania na
Collegium Naszow Szlacheckich Studentow
Lobowicz y Susich animowali, po tumultie Wina
Waycow wieimali. P Prerydent exrekus pefi-
mis gloriosus cum criminali injuria tablicy
tychet prima gloria Sedow Ztego is Chwalit y
Chlubit, ze Ztey Matory Kiezeniq Cynais e Maiis
glorii tam execrabile facinus Zakatrywali
gloszacychy ut yskeniacych Wigzili palenise
Obratow Kommentem Jezusickim rozpirali y gur-
ta swaie jako sekretar z ich tall Warshawie jin-
wadycowali Muz Miejskich Wiedomajera Sekre-
tarka iako excentrics aufandi Consilii Manu
ad Corporales inquisitiones Commisoriati De

creto destynowanyeh Wola Hemi ad Statutionem
rozkazanyeh tumiestawili, tospallet reus Magi
stratus ne evidentiore criminum Complicitate Con
uincatur. Hego tedy W. Syptkiiego po cigamich ad
Culpam et penas. Jezeli bouiem u Augustyna S. et in
omni foro qui desinit obuiare cum potest, Consentio
Jezeli u Iustini ana pot est delinquere et delin
quentes ad prohibere. Jezeli u Saluiana prauie de
jure Gentium illi cuius manu est ut prohibeat jubet
agere, si non prohibet admitti. Nicia alechrostom
S. to do Ciebie Magistracie Torunski, co do Senatu
Antiochenstkiego Mowi y konwinkuie apud Instid/ceen
Swawolna pars gominu Wagon miescie Theodory
usza Statuz ad ludibrio Zprofanowali Caignelo
nanich Woysko y nieubtagany gorieu Cesarzki y
halisiz niewinni et non Complices. Reuelycia
gat dysymuliacji wotakich Ebrodowiach Senat ora
de S. Karrodzieie Chyrostoma prosi omich ad to
lerantiam penarum tylko mogt et ad patientiam
Christianam animowae takmowi do Senatu
Excetacionus paucorum fuit, accusatio in omnes
fertur, ob haipsid fer penas et ultima lue dup
plicia quod non adquisiti, quod ad prohibuisti qd
insanientes non retinuisti quod pericula non su
bisti pro salute Imperatoris, particeps non fu
isti facinorum siako Magistrat poweada Torunski

nie nachodźli Statuas P. y obrazow Niepali / lau
do hoc et boni accipio, sed nequa fiebant impediisti hoc
Uero jam dignum accipari Cozomwie gdy sie natumatt
Zawotali gdy kuley prochy rozdawali do aggresji
Animowali hoc Uero jam dignum Condemnari. Upa
daig tude nog Mitosciznych Dobrodziejow w Heretyc
Zim ieremie igzay Torunscy katolij Elbogi katolik
pogtowne bogatemu rowne kupcowi Lutrowi laie
katolik Slububrac y Zenis ig bez Wolio Prezydent a
niemole aco zto La gpišteny a Parochi, gdy sie Zeni
beztey Wolio Wigzenia y Szrofy Wielkie Cierpi nie
iest zeto Angielski Papatus. katolik Stuga w Swista
Matki Bozey Maryi Muchae niemole, parebog y y
tego Niezabraniaia. Nayprosney Semi pracemi y
publicznemi bywa w Swista Naszuciony. Wym Pan
stwie Tatarowie do Bajeranow Wobroc maig. Conuer
sorum ad fidem Catholicam Kamienie Longiozkuig
Mitoscizow Dobrodzieje prawdy y on tony nem pod an
ielskim i prawami nie dylskimi Torun Widz Niepo
dobna Nieznomych aggrauacyi na fortune na ho
moitully rakowae, Mowem i Lekz ani Wkrolewcu
y Hollandji korciot Rzymki ani Wkonstantynopolu ko
scioi Grecki tey nie cierpi Tyrannii, iako Sub Rege or
thodoxo sub fide Catholica regnante cierpi katolij
w Toruniu. Niepie dylskim Zastyonke Iuua Christi
membra non aride et resissa ci Fates Christi te Za

53
w se postupne dieci ci fideles subditi, do postroynych poton
cy nigdy nie zagladaiacy z prawem i wotaj, ad licentiam de
potestatem, de onitoscich synow swoich, do Panow dobro
thwych swoich orphanorum sitis ad iutores. Supplikuig
pauillus grex christi Zakoni Turcie ty leaggrepsiami
Torunskimi zdelobowani sub alas onitoscich Panow
od tych accipitrow wieckaj, Supplikuig koscisty y amon
tarze, ktore unich amney. Z yow respektie oniz Torun
skie Kardemy, z prawem o securitatem dalyz zebraj,
ktora bydz niemoze skuteczniej. Za, iako gdy totius Ma
gistratus Pragativa Catalodysthie subsellia est publica
officia na katolickie osoby byda per leniesione Maior
Katholice iuz Diuorum Regum rescripta Zygonunta
y pttadystawa Maior Konstytucy 1638 z adoniedie
tem Magistratus pod Winy Diuina thesyzicy zlozch
poswiceni bydz przy puszczeni y te prawa in contemptu
et in Volumine legum ty lko butruicij. Gdy teraz do sa
mey tej przy die ctekuigi onitosciani Dobrodzieie
nuest presentis flagitii pena Antecessorum Pereto
rumin reum exeeutio, to zebatego Weza magtaw
zabrze Moab sit seruus Israeligdy rebellis. Zebre
iustitiam res Catholica et Politica Krolestwa tego, Mi
toriani Dobrodzieie bez Konstytucy y Woli Catey Praz
popolitey y Seruini y Nikt Akademi erygowanie
moze y que waly sig Torun Ciuites dura ceruicis
ob contemptum et Audaciam Rupella Polka, Panow

rotamuch Panias iz Dżyni Akademii stworzili nay
iadosiodych z Berlina Hamburgu Lipska et ex ma
laterrefinibus Scholiegow y Scholarow Latingaj
awo Naystrutniejszy boli Catholicis Coni onymptacq. Be
tryment pażeb to Cierpi Wiaras. bo tym kanałem
nawzłytkie Pruskie miasta tacluwci wyptywa
y Heretyzarosue, bo esha Negucia Arromamentario
Nayzłotliwsi Wychozja hostes katolickiej Religii iako
y tumultuozego Wzlypy Gimnazistorie Heretami
siz byd z Nayduim Detryment Cierpi Wiaras.
bo inhae scholapenitentia nascuntur pestes pro
Katholicos Zarataigca y teratZ Actu siedmiu
Katholicow do swoich boriek Namoculi et actum
Ira Secretakonserwuiq. Detryment Cierpi et
leges Patrie, pożeciu Konstytucyom ta charytdis
na Zamocione Securitati publicy y naporaric
Dusz paszczek stworzyla, bo sig tulleza futuri Ci
ues apofimio ut studiose malisint dunt bo sig
tullezy ut eod Patriambelint, iakom tuz Eluwa Cudo
zienskich Ministellaw Zarator melowae inuasis
tabulis Dzykto. Stworzili y Drukarniq bez
konsenju Ikma Drukarniq officinam Blaphemi
arum, pożeciu Niebuet Ira Majestates interris
adorandas, iako pastkiele tuzystane Authentical
documentum. Drukarniq perpetuu Archiw se
ley spidiu. Mutumos et in lustra Vocale tq

niemo paszceq futuris saeculis orogoy blaterare oie
prostanta. Edigentia tedi rei Catholicis, sacrosancta
tey Korony Statuta potenduiq abypue mitosciari Dobro
dzicie Gymnasium in Anathema obliuioit demolie
wai Drukarni; Cale Eniesc Surikyon Dekretens so
zkarali. Tezas impius luminum fundum uenerit
Contemnit osobliuie Torunscy Heretycy. tytkosq
od katolikow tolerati Nullius juris tolerantes tyte
presudicata licitemy Ze Dekreta H. Mei tytko ut acti
uam ut passiva Supplikuiemoy mitosciari Dobrodzicie
otaka sanuendow exekuyq, ktoraty honorem D. E. hono
rem iudicati honorem D. Sedrius uerditayzque
semperdige et instantane ut Lyomała Mostyomta
prodomo meo ce poniedzie, ateryany Strai moich
Heretycka Budanereky teimsa characteres gloria
pro Nomine D. E. uoostumeliampati. Panas crimi
nale, qieus pomianam Clericus Sanguinem uo sitio
D. E. gnansiq ultimarie muzyq. Temi postrometer
riculamenta Dieberzai sae konsequeuoye Cud iorem
skie implikanye a seueriore sape usta Zamykaly
ate oie inflego niesz tytko tumultaria parti per
gamenta non solidi opinie pericul. Uremit efer
ai Dobrodzicie qierak? Karimius Paton Polster
od Torun Banow, palony Tedy aiemost Ende jowa
Iwego Inolewie positkowae iakod Lewskie Wapka
positkowet Ureie metak B. Stanislaw Kozka od
Torun Banow na Szuki poszar pony Tedy qyoy
oie

55
ravit hō x Stoueki y de Lubria qd die onie skat
Venit Nuntius Pnesta de morte P. Jascei cioski.

Wkaly tu idacemu Woroy pnes kuryars geroy d Moise
hiemu pokatal sig Emarty d Gradawski Marcinura
komoy Schlasty obone d Zekt. iay d kerat omenatobas
Zallmartychnasi Scholastyey.

Post motu Cardinalis Septi Capuini facti aelemen
te d d scriptum Roma ingrad Pontificis

Mortuus est dixtus dicendus nomine ledus
Est desperato motua Barbatozono.
Purpurei Patres Vestra orafidite barba
nem orandum Barbam Papa guturus habet.

Delemente sed d affrid Rome qui Multa pomite
bat magis plebat. Promisit negavit et fleuit
Verus Petri Pucifor.

Post motem ejus in Martie et electione Innocentii
13 in Maje scriptum.

Redditur in Maje quod Martius abstulit orbi
Ille parens Uita, motus hic episcopet.

In Prouincia Litwana cuida Nostro Scholastie ten
tationes thalocatione impatiēti apparuit dhus Dng
et iupit dicere Credo dū ad illa verba Venisset car
nis resurrectione et Uita a terora Amen Cor sedit illud
dhus Dng Carnis resurrectione pavorantia in bouete
K et Uita a terora Amen.

93 Leukard extorta missione Mansit Romania in haki
Uericali curangē ab offitiali cur si oranderit ordines y depone
ret haki Cutho pecty tranepit To Janaty post annu de puznaly
des respicitant Dp pouit illud Keta Ed annu desperante 1723

Descriptio apertionis Portae Sanctae in Sublaema
gra a Benedicto 13 Anno 1725. quibus Roma et An
tonio Moriconi Penitentiario p[ro]vinciae Vaticanae S. S.

24 Decembris Anno 1724 Clausurae at Baribicae S.
Petri tota die hora 11. Instructa p[ro]p[ri]e abibus Religi
osis Clero Italici et Italici Vaticanae S[an]ctae Antequam
cras vesperis induit iturus in p[ro]p[ri]e de Legatos
instructi Cardinales ad excipiendos hospites ad Eule
tias Visitandas Nempe ad S. Pauli ad S. Mariae Ma
jorem et in Laterana ubi etiam inde Legati p[ro]p[ri]as
Sanctae aperuerunt indutus Pontifex Sacerdos vestibus
in Saucello Sidonio Palatii Vaticani ubi etiam bene
rabide fuit expositum p[ro]missa oratione choroato
Hymno Veni Creator Spiritus p[ro]p[ri]e p[ro]cedente
Cardinalibus Praesulis et Penitentiarius ubi venit
ad portam S. Major Penitentiarius p[ro]p[ri]as S[an]ctae
Ueni argentum quater portam S. p[ro]p[ri]as ad hunc usque
venit aperte michi portam instructa p[ro]p[ri]as in
surus in eam confitebor D[omi]no ad adu[er]sus Instructa
Servus tuus D[omi]no p[ro]p[ri]as et ad orato ad templum S.
tuum intromittus. ad S[an]ctae aperte portam quoniam
notitia D[omi]ni p[ro]p[ri]as. quibus Ueni in Israel.
et tunc portam suam et elementari expurgare illa Ca
mento s[er]uipine incipit. Cujus lumen penitenti
arii Vaticani agnoscenda tuerent et m[er]ito
sergus t[er]perant. Anny Clero d[omi]ni Crucem

56
Simpliciter eufereus accensu genuflexus intonant
se deo laudomiss et domy ingrepsus Pasfical potendi
nate Modati demy Religioi deim populy oei hini esreoten
lante Comenportatante intempe miltet. Petri admi
si ad oculis pedu homi quibz ad mandata ty poci por
ta sacra. Hona. Hony Conferant paleu et Ensem
dan dudu alicui ex Mennu Culya defensoribus sag
bus. his factis Cesar Hony ad Cardinalibus Uffe
gas.

Collezione Augusti Regis Conti Bobonius Gallyat
ter coeure vey iustit pingi ole orientem ad L exane
grammete Bobonius. Bonus orbi
li Bonus est toti Princeps Bobonius orbi
Quomodo lechetibi Noxius epotept.

Augustus Respondit quia Conti Anagramma Nocti
iustit pingi Lunat occidente Idemonte aut L. Nocti
Augustus Id est deo Conti Lunatici

Iste praest nocti reddet at illerem
De Idemoptamus Cuncti Noxulho falepat
Ereest pulsa Nocti Serenadies

Imagi Symbolica ubi coardens attende sequit addidi
De sequor affect quem pens Semper amari
Qui nitet in Media pectore tradit Amor
Id orient cui cor appetu R. Necton Calypsi
Kavako uie exoris postquam anili Phaby magne
Terregem Cops in primus adoro mei.
Cor Sagitabangpau Francis
Nigomatat Calu Ulvnera fuit Amor.

Quod secunde gerat ai credis respice pectus
Quod reserat suavi Culmure tepidi amor.

Si Cruci affigatur si igne comburatur semper a
mat qui vivere amant est. J. Augustinus

InakrŁyŝ Wbity choky Wput pŁomieni
WŁo SŁterŁekocha nigdyŝig wie Emieni
WŁ. adewoŁki doŁadzenomyŝ nastroŝkung dŁuch, ŝo
pŁopisane ŝpes fallit et alit

Nadzieia Karomi ChasemeteŁy PŁradzi
Jeŝte gŁy Łogo od pŁersi doŁadzi.

Innocenti WŁ exnue epis CrŁnopolit et Caba
lis huius anni electionis 1721.

M. Michael angel WŁ Conti WŁ. WŁ. WŁ. WŁ.
Cap VI eŁ Les Ia.

Cabaliskew puruŁ epus deŁ anni

Michael Angelus Conti Romanus PŁ. Creator.

Secunde qui dies Michaelis electus ubi electus

in in hymnodel. Michael dicit
Angelus pŁaris Michael inades Calidano
thas Veniet

Ad Rupertus dicit sancta pŁes Ecclēsi fundit
decepit exrepe quem petiŁ illa Patrem.

In Comitatu Tyrolensi Monialis S. Benedicti despera
to a medicis tant a paralysi morte expectavit Monita ab
Confesario Benedictino WŁ S. Xaverii Commendat fecit ut et
Abbatum monasterii imagine S. Xaverii ter illud signavit. Subi
to succidit stans auit dicit. P. Miller et PŁ. Bohemia scri
psit huius notam monialis et monasterii factis 1725.

prudencijs huius. Adhuc in spectu huiusmodi nunc
iusticijs de Panno doctorum et huiusmodi ariarum huiusmodi
prava. quibus usus ad distinguendum ab de Frontet rabi
Princeps huiusmodi nunc huiusmodi huiusmodi huiusmodi huiusmodi
Vincit suis. Regibus huiusmodi huiusmodi huiusmodi huiusmodi etc.

Mortuus Calipii P Georgius Sengel 1727 15 Xbris
satis religiose iussit ut post mortem suam libelli
quos huiusmodi ^{de immortali huiusmodi} pectore suo imponerentur et
tabula huiusmodi ad hanc inscriptionem Memor
esto dñe Verbi tui inque Mibi Spe fecisti
Jaroslavia Anno 1726. et. Vita brevis
aeternitas immensa laboremus ergo gloria
Dñi. Id Jaroslavia illi contigerat annis
supradictis 5 post pasche in laen Audimit
Verba ex huiusmodi Ensmend in eternum
Dominicus huiusmodi huiusmodi huiusmodi huiusmodi
didit semper bene huiusmodi huiusmodi huiusmodi huiusmodi
quoniam in materia de huiusmodi huiusmodi huiusmodi
veram huiusmodi opinari ad huiusmodi huiusmodi huiusmodi
textum Societatis epl huiusmodi huiusmodi huiusmodi
Sengel adon Sengel 82.

my
bys
ti
mons
etc.

Abul
lli
et

nor

a

at

it

my
phi
thy
ten

Inscriptiones acuta.

59

Quidam Ital. Clementi XI Urbinate
scripsit Liberati P. U. P. O. N. P. U. T.
quod interpretatum.

Pro Urbe Parum. Pro Urbe Nihil. Pro
Urbinate Totum.

Alter pinxit pistracum cum Inscr
ptione ab una parte. Papa, ab alia
Gallo quod significat. pistracus.

Alter Innocentio 13. pinxit caput
papaveris. ab una parte. inser. Papa
ab alia Vero, quod significat Papa.
ven.

P. Pyzowski rogatus pro danda in-
scriptione ad Vitrum. P. Paris. ius.
sit vitru incidit ab una parte vitru.
cum Inscr. Vites. ab alia. fasci.
na poculorum cum inscrip. Pocula.
Legebat: Vites pocula.

Quid melig? Zla zona an zona zla?
Kolegow napad? an Napad Kolegow
Odmiet Zyc an odmiet Zae

Inskrypcya Sklenice nadone.

Ozy do Wina Ozy do piwa Z Sklenicy z opeltywa
Kolegow spayory proste Zgadone Ozy deset Ozy lidylka
nadone.

zde Na Sklonicy Wielkiad Mazi Wodzy
Wielkiad Wielki piie Zapomaci Wodzy
Zetelowe Lotnie piie wielkie maunadzy
Zri. Joanni Na Sklonicy Cyfrae Wie ejus
Cyfrataet quamuis Ist vox clamantis in illa
v. Prepositus fecit me multavalere. Danes.
v. Cyfratalet valeat q. v. v. o quanti Cyfra
valoris. v. h. h. h. Cognomina Nomina Cyfra

Bakatarbowi Zarankowi

Hic vivit Zarankowi cui positus hic Kagarek
decurt ab e regines catin pace

v. Wierakowie us Michata Na Banku
Tulety Rndycki Zlakue Korony Sdycki
Zabity Z Putaku letreki Nieboraku.

Zhrak Poostars Sdanycki Nohatowany od Jana 3.

Podzaspodsta Bakndem Zdecht mukon Myzdyty
Htee sa miesmieretelne Zieta Pana Gody.

Cuida Nubenti postagra letow Wchlyfel

Po 1 Ethodiepdek madny Niepraud zingutobie
Kiedy po chony Wbiales choro Banky Nkie

Epidaphiu

Mijaet Henricus Lodericus v. Tudericus
non bene nam memini Jamen edit nomen in
Okapitelanach Wdrstawa Breskijego Zuzauskijego ienf.
Napisaet Dzialyjski Kapitelan Breskijego ienf.

Primus Metra Canit Canibus cumin prata Secundus
Tertius est miles quibus Numerabit araba.

Pierowsky Winiłami spiewa W polu & harky orugi
Tizei iest Zolnowitz chwarty porachunie ptugi

Zyfly & opie p somu

Bierangli cu gerte Bonedat Nigred evone
p gnu

Populeat Virga Metex regine Kenbet
p gnu

Ar det kandep etram tepidas attingere pante
p somu.

Candia dat lites hbi lates tempore factas
p somu

An ceperis miseratidos flexi oroni
damnat

p h g & Caeryaan Hana od kepukhan offhuc
Quelx rest.

Faint, illegible handwriting or bleed-through from the reverse side of the page.

Partial view of handwritten text on the adjacent page, including a large initial letter.

Specyfikacja Klejnotow
w Monstrancji szczerzłowej S. Piotra
Kosciola Krakowskiego Soc. J. M.
Ktoreg szacujg na dwa kruc sto tyzicy

Dyamenty.

w Melchisedechu z przodku y z tytu
Dyamentow — — — 52.

w Oktagule wielkim kolo melchisedecha.
dyamentow — — — 747.

w Kolo Oktagultu jest promieni dyamen.
towych 22 w Korych jest dyament 956.

w Oktagule z tytu dyamentow. 24

w Krzyzu dyamentowym na wierzchu
z postumenci krom dyamentow — 214

w Koronie dyamentow jest 524

w Krzyzu dyamentowym pod Korong
jest dyamentow — — 37.

w nudze a capite ad calcem jest
dyamentow — — — 475.

w trzysiedltach nad Korong dyam. 272

w trzysiedltach pod Korong dyam. 819.

Summa dyamentow wszyskich

4140

Rubiny

62

w Kolo Oktangulu promieni rubi-
nowych 23. w nich rubinow 608.
w postumencie krzyza na wiezku. 5.
w Koronie rubinow — — 74
w nodze a capite ad calcem. 209
w trzysiedlask nad Korong rub. 46.
w trzysiedlask pod Korong 305.
Summa rubinow 1247.

Ametysty.

w Oktangule ametystow wielkich. 4
w krzyzu na wiezku w tyle no-
szę mniejszych — — 18.
Summa ametystow. 22.

Chryzolitzy.

w trzysiedlask jest chryzolitow 5.
z których jeden jest wielkości orze-
cha włoskiego, inne laskowego.

Szmaragdy,

w Oktagule wielkich szmar. — 2.
w Kółu Oktagulu promieni szmar. 16
w nich szmaragdow — — 219
w Koronie szmaragdow — — 4
w Krzyżu na wieżchu 2 tytu szmar. 150
na nodze od wieżchu do dołu. 230
w Wzrostach nad koronę szmar. 50
w Wzrostach pod koronę szmar. 218.

Summa Szmar. wśryt. 873.

Szafiry,

Szafirów w Oktagule wielkich. 2.
Nadto zostaje do uprzącenia szmel.
z obrazkiem nawrócenia S. Pawła.
do niego jest rubinow — — 31.

Summa Kamieni wśrytkich
6320

Perety,

w tylnym Oktagule peret wśrytkich 111

w Koronie perel — — 258.
 na nodze od wiezchu do spodu z
 dwoma ugrianskimi wielkimi jak
 laskowe orzechy w konchach perel. 532.
 w trzysiedltach nad korong — — 34
 w wzesiedltach pod korong y w gronach
 winnych perel — — 196.

Summa perel 1463.

Summa perel z kamien: 7733.

w Dlocie na monstrancig wyszlo
 czerwonych zlotych — 2000
 Jubilerowi od roboty zlo. 6000.

44

Legatur[#] circa scandalum
Initium Evangelij secundum Lutherum

In principio erat monachus, et mo-
nachus erat Lutherus, et Lutherus erat mo-
nachus, hoc erat in principio apud
Lutherum. Omnia mala per Lutherum
facta sunt, et sine illo factum nihil.

In ipso erat perfidia, et perfidia
erat palma hominum, et luxuria
in tenebris, et tenebrae eam non
revelaverunt. Luxuriosus fuit
homo missus a diabolo, cui nomen

erat Melancthon: hic venit, ut re-
stimonium perhiberet de Lutero,
erat luxuria vera, quae seducebat
omnem monachalem fugientem in
hunc mundum. In mundo erat

et mundus per ipsum deceptus
est, et mundus eum suo malo cogno-
vit. In Saxoniam venit, et Re-

mani eum non receperunt,
quod quod eum receperunt dedit

eis potestatem, filios diaboli fieri,
D

his qui ab Ecclesia recesserunt
in nomine ejus, qui ex diabolo
nati sunt, et ex monachis apostata-
tis facti sunt, et habitaverunt cum
pellicibus, et vidimus ignomi-
niam, quasi male geniti a patre
plenum fallaciae, et falsitatis

Hymnus.

Te Lutherum damnamus
Te haereticum confitemur,
Te errorum Patrem
Omnis terra veneratur
Tibi omnes Catholicus
Et illustres Potestates,
Tibi Senes et Laici
Detestabili voce proclamant
Nequam, nequior, nequissimam
Blasphemiam in Deum Sabaoth
Plena est omnis terra
Spectabilis infamia tua.
Te adulterum, Apostatarum ducem
Te Sectarum, damnabilium numerum.

Te in communi diabolorum
 Maledictus laudat exercitus
 Te per orbem terrarum
 Saeva execratur Sceleria.
 Patrem immensa falsitatis.
 Veneratum nunquam verum.
 Et peruersum dogmatum
 Diabolicum quem exhalas spiritum
 Tu dux impias sectas es
 Tu Patris mendaciorum filius
 Tu ad perdendum hominem
 Non horuisti abijcere Augustini habitum.
 Tu destructo veritatis Sacramento
 Aperuisti sequentibus portas inferi
 Tu ad dexteram Luciferi sedes
 In barathro patris
 Orco crederis, in iudicium venturum
 Nunc ergo si potes tuis famulis subue
 Quos dogmate seduxisti.
 Aeterna faceos, damnatione.
 Recum munerari.

Jam revoca populum Dei Luther
Et maledic opinionem tuam
Et eripe eos quos traxisti ad infernum
Per singulos dies maledicimus tibi
Et damnamus legem tuam in oculis nostris
Dignare Domine, omni die
Nos secta ejus custodire.
Miserere nostri Dne, miserere nostri
Fuit ira Tua super eos
Quoniam blasphemaverunt in Te
In Te Domine non speraverunt
Illi confundas eos in aeternum

Cantilena de Luthero.

Venerunt Paschali haec es immolantur Luthe
Gdy Martin Luther nastal.
Swiat caly w wielkiej stoliczce zostal
Niemce naprzod pozprawodzil.
A sam w nieznosciach hradzil
Ten nie dobrego.

66
Agnus redemit oves, sed nocens lupo
Luther in lacum, deduxit peccatores,
Lerat w duszney chorobie.

Margc czarta przy sobie.

Wrote ztego wymyslal

Sakre w Biblii pohrysl. Ten mi d'brug

Mors et vita duello confluerent, secundo

Dum Papa despectus, regnat ineptus,

Pravi się powadzi, kiedy Lutra zrodzi

Nie wadzcie się fratani

Bedzie on jednaki z wami

Ten mi dobrego.

Dic nobis Atria quid vidisti in Saxonia

Sepulchrum ovis patenti, et haresim

Monachi fadentis.

Powiedz nam Saxonia

Kiedy się Luter uwija

Pravi go juz powali

I w piekle pochowali

Edrayez wielkiego.

Catholicos testes, execrantes has pe

stes. Surrexit Christus.

Per nosna Luther dertus in ovis resna

I Papier ^{Leo} Dziesięty Wykrył że wszystkie my
Krowe Luter zaśmrodził Lubi wiele pozawstał

Wszyscy ci poszaleli Krowy Lutra w takich cieni
Za przewiek wielkiego Wziął go dyabł jak swy

A gdy ten szalbier zdyjst jak piekło rozniecał
Czaru się radowali Ze do piekła dystrał
Zdraycy wielkiego

Gdy do piekła wstąpiwał Kiedy ostat wyspował
Wstrząs był za pana Od kądrego szatnie
Ten nie dobrego

Wstrząs przyjacielu Piekła rozmowory ich
Dawnośmy cię oczekali Od ratu my płakali
Ciebie wygładali

Bankier nagotowany Lutra nim traktowano
Wszyscy za jego zdrowie Dłi kto to wypowin
Z wielkiej choroby

Porym szatake tak dawany Dał mu urząd do
Aby pluder udzielał Załki czastom ucielał
Na diabla wzierał

Prosiemy przyjacielu Panie Dał tym upamiętam
Krowy pluder wgochał Wiary Lutra dozymy
Zdraycy wielkiej

Aby pokutowali Za grzechy zatowali
By Lutra opuścili Twy się wiary skryli
I zbawieni byli

Dies irae #

Dzien' on dzien' Sglu Konnego
Szlachty skupi: srodkiem tego
Marzatek zwigoku dlukiego
Swach przydzie na cig Helmanie.
Gdy Szlachta stanie w tachmanie.

Cyppskie bedzie wspomnianie
Wstly gtozu ogromnego
I pozlytku zabranego
Wzbudzy do zemsty kardego

Zmiesza sie w Ken czas stworzenie
Zmieri na Panskie urodzenie
bedzie szabel podniecienie.

Regestr zdraycow przyniesie karz
Wniowajcow palcem szarz.

Wszystkie ich fakcie zwary
Wszystkie figle zatayone
budy Szlachcie objawione.

Dawno wszystkim bedzie zgota.
Pusta u Szlachty szedla.
wszytkim przed oczy stworze

Helman stworzony zawdla
Caru co zbawiaoz wybrane
Na ktorej ja stronie stanz.

Komu sie w wiec doffszanz
Dziogim pobral Cz tarki Twonej
Dary Grogym jest drogi onej

Nie patrz przewrotnosci moiej

Powracitem dusz tak wiele
Nie smiem w niebo spojrzeć smiele
Wojewoda grub mi sciele
Hetmanem byłem dosię stawione
Bratem dalem złoto jawnie
Tatarym brał bez żadnego podatku ustawione
Moskwiem pozwałat bezprawnie
Półko cała świadkiem tego
Promentowski obwiniony Wład go za grzech ponie
Dan Czernowski z drugiej strony
Tych mi rada ukoierdziła. Wniwecz Polok obro
Krwawy pot z niej wytoczyła
Strzymaj Panie Polockiego Wojewodę kijowski
Bo mi straszna szakła jego.
Niek nie idzie z Tatarami
Dodał rady z Moskalami
Półkiem Protektorami
Wojewodstwa na kon wstaig.
Drudzy skwapliwie orękaig
Dinni ptaczliwie wotaig
Polocki nie wystawiony
Przybiedz przedko w nasze strony
Króć dzień smutny z ptaczem Krwoig
Gdy byma Polkę Dynioff za rogi
Car, dar, brat jak kół rogi.

62

*

Altitudo et longitudo Templorum
Societatis Iesu in Polonia

Cracovia altitudo Templi S. Petri
sub ipsam cuppam superficiem. cub. 102.
longitudo eadem.

Altitudo sub testudinem. cubiti 43.
latitudo - cubiti 32.

Lucevia altitudo ad superficiem cuppam
cubiti. 79. eadem longitudo.

Altitudo sub testudinem cubiti 40
eadem latitudo.

Premistia altitudo cubiti. 38.

latitudo cubiti 40 longitudo. 76.

Leopoli longitudo cubiti. 35

altitudo 42. latitudo. 20.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to fading and the texture of the paper. It appears to be organized into several paragraphs or sections, with some lines starting with capital letters. The ink is very light, making it difficult to discern specific words or numbers.

Re

Re

Re

Re

Re

Re

Re

Re

70
i Niepospolite Maszkardy diwu
dykantow Malborskich Jednego bez
pluder tacyfikada Grudzinskiego
Drugiego Wechtera w kościółki tylko na
Sankt Zdomu porwanego zrostha zu
X. Krotkiego Suffrag. Chetmin i tymi
nagnoi zbitego

A galy biele swoje cięso. Wmiesopuści piły
Zbawierze wedlug swego

Gaudia sunt miseris Socio habuisse doloris
Wstuchani od stworzanina pryncego Krot
ich diffurs tak wierszem opirat
w Malborku pod Czas Miesopuści 1703 18 Feb.

Reymer 24 Szczęsne czy tręfunek czy też krzywda
Faustka Ze się nam do duchowny ta w Malborku rok
uprawy do Świata. Wechler Krot iac mowiem ac unie

Ze smieszny krot, którego przynajmniey się wstydze
Reymer A czemu? Wechler Oto tymu zecie calowano
Wzadek w swianzdzu mnie zas tymi wodu je danu

Reymer Prawda, ale czoś tak się danu podobato
Szczęsne to byto ze się kogo nie osrato

Wechler I mnie Krotki dorow na stawie za skodit
Bom aż od strachu wbiem brzydki pojmował

Reymer Czoś też may Ifer wspot Krot nos gawizki rekty
Jaki sol zadek krot tylko z placu kety

Wechler Jak ze się przege kato niez cie calowano
Reymer Oto mie na owarzu ludziom pokazano

A pokazawsz q, pludny spuso Pastor meboze
Krottoni. Ja prosze oni byds me moze

Inaczej: niechcie wosybi wtwoy z adcy catuiz
Jat do pacyfkatu niechay przy stepnia
Spuszcim te dy pludy az tu ras na dziwy
Tajcie domnie corywoy młody y szedziwy
Catuiz z dniochem iedni, diudzy sie gniewioz
Ze ja od strachu furze a oni wochatiz
Oni sie przywi, ten niechcie ow gęby umyfo
Jeden drugiego ze czuig na pniefze potylio
Młodziany Dany naprod, zone mrozoz fruit
Kiechgo Dani fiedzowa, mowiy wprod catuiz
Aici stois ni huncfo gotym swiecoz zadkies
Joz Gyto Czud z danem raf wielfim niefratkem
Szerefio moie ze chtopi wodzy pogolili
Boby mi pewnie z adcy wniwicz pofpili
A zom naten czas mego z adcy nie umikat
Az chtopcy zamng wkiefzaz ot fiedzowa k
Wo take brzedoz, kryter komedy
Wozynit Dan Grudzinski naco ledwie zuz
Si co minie catowaliz ale bidez glupie
Jedni tej wa twazy ciati, fere y nadupii
Wozynit biezilka wozdzocher fymier miates konjuz
Ale y ja kie miniefz miatem bransakoz
Zyroz niegdzi tak, dardzo iafoty rozwozot
Czosc ze mie fymii diti; aia se pofmudzit
Miala zkoftuly dosic fiedzowa i obon
Mie yta po Drafach dore wiallioz fymion
Bog zaptue Malborkowi, ze mie tu przyzwal
A zali y nie Stawo Cufie ze minie zwali

Tenże Dworanie takżę Malborkowi pisał
List Gratulacyę.

Epigramma 1.

Wieszliwie. Zaczę miasto, tak godnych dostrzeż
Wieszliwie jako grzeceńch tak mędrzych Pastorów
A zaż nie grzeceńch ieden, bydy go cętuig
A I wozadek nawet! A goścież tak ficy mętuig!
A zaż nie mędy drugi, bydy mu rozumig
Znoy do głowy nagnano goścież tam bliżko sztemu

Epigramma 2.

Przedstawy fymerde; hooy albo bardziy sądey
Etie fociestliwofym bydrisz, takowysz przypadey
Zeżliwie potęga y ta Itak ubiecuig
Ze cie, bom i wa Luta, pieraszę pocatuig.

Epigramma 3.

Przeto cętuig witey. Papierza zaś wnoze
Wieszliwie bydy o fymerde smieci mowia moze
Ze gdy go Luteracy wposładey cętuig
Dad Papierza y przeto bydy go pokazuig
A Dlate goz też idęcy zaufszę zādętem witey
A nie on to ate zādęcy zpychy by stoperem

Epigramma 4.

Wieszliwie, ch miastach Luterskich tylicz karnidnie
Próżne wpiszcie w wasze dla potęmpędzicie

A w Malbaku Kapłana Krómi Świąconego
Młacie od Suffragana Ścieśda Skotnickiego
Co to za zgodz być z musi po takim w kupie
Smarowanym nie wogółu bez tylko nadupie
Programma.

Co gżeczonych to gżecznych mają mistrzów
Uznasz też pewnie szkodę niemało na wogółu
Tęba Niedrowa Arca; tęba dzieciom chleba
A to Zmiasła być z musi, bo nie spadnie Zmista
Tęz tego być owa wiara, by i tak, zaradka
Jie było między nimi, więc zaprosz gości
A w sę sei y Wechtera w dadek pocaycie d
Jedność zarówno obu oraz ukontentacit
Jeli zaś meba Edzie Dymera podupie
Cito woto cłocii szere potrafił biskupie

Addyament J.

Nowi Kredytantow Janos o nich Malborezanie
Tęz przecięgo maiz na Idski Kazanie
Tęz y ten achowany być musi wogółu kupie
Przynamicy cłoko zadku gelymni nadupie d

2.

Jeli tak Lurcy Swych mistrzow szanuje
Tęz ich w smrodliwie daki Zmista i catione
Tęz kalwini po swoich pewnie niedregowina
Tęz y milose tafowa nie nie bęzcie łowna.

72

Zc Świętych Felikwie Luty wyznawali
Z swę wiary nato między dwie inne uccali
Pierwszy (jak go wyc zowię) Świętego Mariona
Luta, lud małyds miary za diabego syna
To jest pluchy z statoki firycki zrobione
ktore zber Wiltembergski ma w sobie ztorono
Jsa pomiztke tak wonny, jak pluchy slaw, wiazę
I na znak Lutowego nabodentwa miary
Drugi w dacifikale Jana Grudzińskiego
Smierdzący Grudzińca z adęk Swiętego
Te Luty Felikwie tak bardzo uccali
Zerig z swym nabodentwem do list przyszli
Tak krosz, Świętych krosz ufranowali
Godni, by Świętych Smierdzow dopy celowali

BIBLIOTEKA
Jagiellońska

Votum Solenne

73

Od Najpryncy Jma Kazimierza Króla Polskiego
 Wkrocie katedralnym w Olsztynie wielkiego B.M.P.
 Ofstazone, na prozajtka przystypit do Ofstaz Panu
 Jasnie Ofstazomny Legat & Strudowat z
 niemiestane, przed podniepiem Najpryncy Jma
 tu przy studaiwym wsiptkim Duchownoscie Zm
 madzonym Pospolstwie, taje przy Jch M.P. Senato
 rach y wsiptkim Dworze Jch M.P. Krolestwie
 stowa poimioxy y obowiazania studaiwym
 wte stowa. Wzato se noc Lwore dnia 5 Kurecki
 Roku Panskiego 1656

Wielka Boga pokorna Matkoj Panmo Nasz
 wistka Ja Kazmierz twego syna Króla nad Krolow
 y Pana mego y stworza Litoki Krol, pod pifera swiet
 nozi poddany Ciebie za Patronka moje y moie Panu
 Krolow, Dns obron y mnie y moie Krolestwo Pol
 kpestwo, litewskie, Ruskie, Oruskie, Mazowieckie, Smu
 Lwowskie, Gornichowskie, Wasko sboiya Narodow Lu
 y Mitopodana w tym utrapionym y Wsiptkim Krol
 stwa mego stanie pfeawko niepofra cion. Swiet
 koscota Rzymskiego, tedy pokornie prosze y Zm
 y Wielkimi Wielkimi, obowiazany Dobrodziejstw
 twemi Zmiewolony zostawom Zludem moim do

ofiarowanego y goryczego Pragnienia, tobie słysze
obietnic, Napotyżymy ziemie moim y kochanym ludzi mo-
ich, tobie y synowi twemu Panu królewskiemu Jerzymowi
na cześć y zachwate, po Panstwach, Krolestwa mego
wystawido y kłenic obietnic, Przemysle obietnic iż
za twoj przemożny przychodny y przybył syna twego
Zwieleki litosci nad nieprzyjaciółkami A zwłastę Swe-
dami Zwycięstwo objęmai y Stolica Apostolskie stara-
nie Wsiłke uczynie obietnic, tobie y synowi twemu na
dzięki czynienie na każdy Rok ten dzień Świąty y Wo-
czysty od ludu mego ofiarowany, Aż wielki załoi-
dże dla płaćny ucisnienia ludzi stanu Plebejskiego
w krolestwie moim, postane, Plagi, Powietrza, Wojny
y inше przez te siedm lat postane, y obietnic, ko-
niecznie za pokorem sprawio rym, w wszelkich
sporołowach zabyc aby uciszenia nie sprawiedliwego
y uciszenia s ludzi żadnego w krolestwie moim
nie cierpieli; Sprawo Najmilszemu miemu
Krolowa y Pani. rados miemu onę myśl do
tych rzeczy poymowania podata tak taske
y twoego Syna do tych rzeczy wykonania —
zjednaj

Tuż czynny y Senatorowie.

1
4
2
a
:
6

